

8. seja upravnega odbora

Upravni odbor železarne je imel 9. oktobra 1964 8. redno sejo. Člani so razpravljali o poročilu tehničnega direktorja o izpolnitvi proizvodnih nalog v preteklem mesecu, potrdili operativni plan za oktober ter reševali tekoča vprašanja in razne prošnje.

Z ozirom na razmeroma dobro izpolnitev proizvodnih nalog v septembru upravni odbor ni imel pripomb na poročilo tehničnega direktorja, prav tako ni imel pripomb na predloženi operativni načrt za oktober in ga je v celoti potrdil.

Upravni odbor je pregledal polletno poročilo o poslovanju samostojnih zavodov in obratov: ZIC, Obratne ambulante in Gostinske enote »Železar« ter jih je potrdil brez posebnih pripomb. Naročil pa je komisiji za družbeni standard, da prouči

možnost izboljšanja kvalitete dela v naših kantinah, menzah in samskih domovih in da za eno prihodnjih sej pripravi celotno problematiko dela in poslovanja kantin, menz in samskih domov. Tudi komisiji za kadre in izobraževanje je naročil, naj prouči delo tehniške srednje šole in naj ugotovi možnost prehoda te šole na dvoimenski pouk. O celotni problematiki bo komisija po-

ročala na eni prihodnjih sej upravnega odbora.

Upravni odbor je sprejel tudi poročilo o doseženih osebnih dohodkih v septembru in ugotovil zadovoljivo stanje. Delovnim enotam, ki niso dosegle povprečja železarne, je upravni odbor odobril avans v takšni višini, da lahko izplačajo 90 odst. skupnega gibljivega dela. Poleg tega je upravni odbor zadovolžil kadrovske sektor in sektor za ekonomiko, da za prihodnjič pripravita tudi pregled doseženih osebnih dohodkov po kvalifikacijah.

V nadaljevanju se je upravni odbor razpravljal še o nekaterih manj važnih vprašanjih, odobril je nekaj službenih potovanj v inozemstvo in reševal prošnje.

Začeli smo z gradnjo tirov k novi ASEA peči

Skladišče maziv in goriv je porušeno, njegovi kletni prostori zasuti in izravnani. Tod bomo položili tir, ki bo potekal od Sava žerjava do električne peči in je že trasiran. Vložek za električno peč bomo pripravljali v dveh velikih košarah na posebnem vozu. Zaradi njihove velikosti bosta segali preko mer običajnega svetlobnega profila. Zato moramo že obstoječ normalni tir pod Sava žerjavom odmakniti proti jugu. Vagone z vložkom v košarah bo pred peči vozila diesel lokomotiva. Čas zakladanja bo zaradi le dvakratnega vsipanja razmeroma kratek. Zaradi dostave ferolegur v skladišča v času polnjenja košar in umikanja vagonov pri razkladanju je od vhoda k električni peči projektiran še kratek izogibalni tir. Ker je tu sedanja dostava koritnih voz za vložek SM peči prilič-

Nadaljevanje na 2. strani)

ŽELEZAR

JESENICE, 17. oktobra 1964

ST. 42/VI.

Glavni delovodja Janez Krajnik je prihranil 3,900.000 dinarjev

Pri izdelavi in montaži posameznih delov in naprav pri novi 50-tonski ASEA električni peči so naši vzdrževalci in monterji skupaj z UOS naleteli na vrsto težko rešljivih težav. Med drugim je UOS naročila v konstrukcijski delavnici tudi štiri komplicirane dvodelne šaržirne košare, ki bi morale biti izdelane iz 20 mm pločevine v premeru 3900 mm za vložek 30 in več ton. Prvotno bi morale biti košare izdelane po originalnem švedskem načrtu.

Naročilo je bilo nujno in nadvse zahtevno. Obratovodstvo konstrukcijske delavnice, ki je naročilo sprejelo, se je znašlo pred zelo težko nalogo. Z našimi stroji in napravami v delavnici nikakor niso mogli izdelati naročila po švedskem načrtu.

Da bi košare izdelali v določenem roku, je obratovodstvo iskalo izhoda in naročilo posredovalo drugim delovnim kolektivom in gospodarskim organizacijam. Od vseh povsod so prihajali negativni odgovori. Izdelava šaržirnih dvodelnih košar pa je postajala iz dneva v dan vedno bolj potrebna in nujna.

Po temeljitom proučevanju švedskih načrtov in iskanju možnosti je glavni delovodja konstrukcijske delavnice ANEZ KRAJNIK, naš večkratni novator in racionalizator, rešil tudi ta problem lažje, cenejše in kvalitetnejše izdelave kompliciranega dna teh dvodelnih bombiranih šaržirnih košar za novo električno peč. Po njegovih skicah so v konstrukcijskem biroju izdelali nove ustrezne načrte, ki funkcionalno popolnoma odgovarjajo in odlično nadomeščajo drago in komplicirano švedsko izvedbo

Zamotani problem, s katerim so se ukvarjali naši priznani strokovnjaki, je tovariš Krajnik rešil nadvse uspešno v vsesplošno zadovoljstvo uporabnikov. Po njegovih predlogih in priporočilih so izdelali v konstrukcijski delavnici že štiri šaržirne košare.

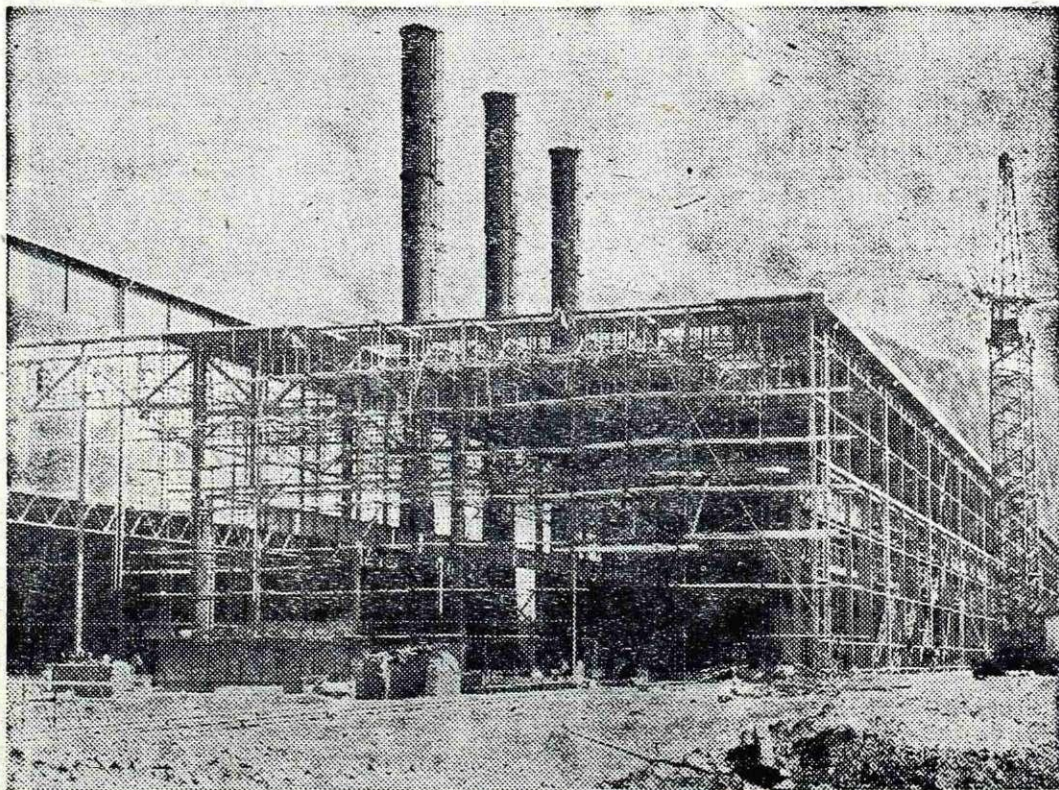
Glavna pridobitev Krajnikove izvedbe je v tem, da je lažja, cenejša, doma izdelana z lastnimi stroji in napravami ter v znatno krajšem roku kot pri kateremkoli zunanjem naročniku. Velika pridobitev tega izboljševalnega predloga št. 1597 je tudi v tem, da bomo take in podobne košare v prihodnje izdelovali in popravljali ter vzdrževali doma v domačih delavnicah in z domačimi strokovnjaki.

Pri izdelavi dna vsake košare so ugotovljeni in potrjeni prihranki v višini milijon dinarjev. Torej je avtor predloga št. 1597 tovariš Krajnik kolektivu prihranil pri izdelavi štirih šaržirnih košar 4 milijone dinarjev. Iskreno mu čestitamo ter se mu zahvaljujemo za doseženi uspeh in uspešno rešitev zamotanega in kompliciranega problema, ki bi utegnil resno ogroziti naše nemoteno in ceneno obratovanje.

Žuro

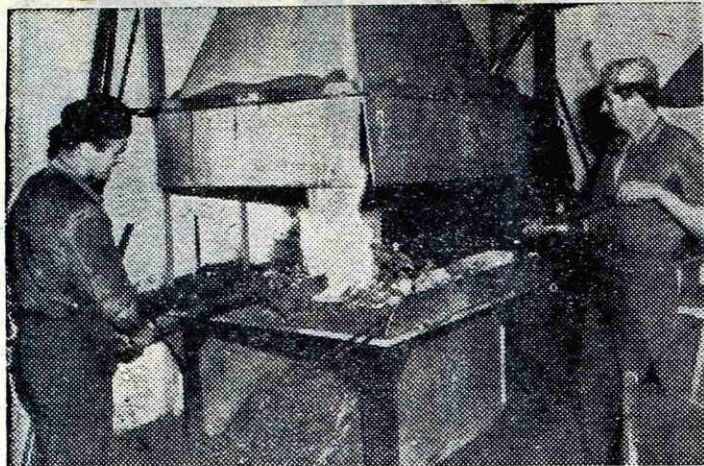
K izdelavi šaržirne košare za novo elektropeč je prispeval svoj delež tudi delovodja Janez Krajnik iz konstrukcijske delavnice. Po njegovem osnutku prihranimo pri izdelavi dna za vsako košaro milijon dinarjev

Med gradnjo hale za težko progo na Belškem polju

Kovači smo zapostavljeni

Danes začenjamo z novo rubriko, v kateri se bomo vsakokrat pomenili z enim ali več sodelavci o različnih aktualnih problemih, dogodkih in podobno. Za prvič smo obiskali kovače, ki so se pred kratkim preselili v novo delavnico.

HERMAN DEBELAK in VALENTIN DEBELJAK sta zaposlena kot kovača že dalj časa. Odločili smo se, da se bomo z njima pomenili o delovnih pogojih v novem okolju. Takole sta povedala:

»V novih delovnih prostorih imamo mnoge boljše delovne pogoje. Higiena prostorov je v redu, imamo čist zrak, suha tla, dovolj svetlobe in garderobe ter higienske prostore. V stari kovačnici nas je večkrat zalila voda, delovni prostor je bil utesnjen, skratka vsi pogoji mnogo slabši kot sedaj. Prav tako smo veseli žerjava, ki nam je v precejšnji meri olajšal fizično delo. Vendar moramo še vedno prenašati material iz mehanične delavnice in bo nujno treba urediti dostavo z viličarji čimprej. Dobili smo tudi dva nova kladiva, vendar bi še vedno potrebovali še eno 500 kilogramsko kladivo, peč na nafto in stotonsko hidravlično stiskalnico.

Zal pa so pri nas vedno težave s kadri, čemur je v največji meri vzrok zapostavljanje kovaškega poklica. Kovači smo proti ostalim enakovrednim poklicem premalo plačani, kljub temu, da so naši delovni pogoji mnogo težji kot recimo v strugarni. Zato nas je kovačev vedno manj. Uhajajo nam celo v martinarno, kjer so seveda precej bolje plačani.

Precej problemov je bilo rešenih z novo delavnico za nas kovače, nekaj pa kot vidite jih je ostalo, vendar pričakujemo, da bodo tudi ti čimprej rešeni.

DE plavž

Delavski svet je razpravljaj o problemih proizvodnje

Razprava na seji delavskega sveta DE plavž se je v glavnem nanašala na probleme proizvodnje in finančne pokazatelje. Finančno poročilo za avgust ni bilo tako dobro kot prejšnje mesece, vendar še vedno izkazujemo znižanje. Glavni problem proizvodnih stroškov je proizvodnja grodlja. Plavž stalno izkazuje zvišanje, medtem ko vsi ostali obrati delajo z manjšimi stroški kot je planirano. Glavni vzrok zvišanja proizvodnih stroškov pri plavžih je v manjšem izplenu in v večji porabi koksa. Naraste, če uporabljamo samo koks iz Lukavca.

Pri analizi proizvodnje za september je delavski svet ugotovil, da je ta mesec proizvodnja najmanjša v tem letu. Izkazujemo 1197 ton primanjkljaja. Vzrok za tako nizko proizvodnjo je bil surovi hod plavža št. 2. Samo zaradi tega smo izgubili čez 700 ton proizvodnje. Zaradi pomanjkanja plina tudi ostali obrati niso mogli delati s polno kapaciteto, kar nam stanje še poslabša. Na osno-

vi proizvodnje lahko pričakujemo za september visoko zvišanje proizvodnih stroškov.

Delavski svet je v nadaljevanju potrdil imenovanje dninskega in rezervnega delovodje aglomeracije in rudarne. Razpravljali smo tudi o delovni in proizvodni disciplini. Pri obravnavanju zastojev in okvar na posameznih napravah smo ugotovili, da je zaradi stalne fluktuacije zasedba delovnih mest pri posameznih strojih glede strokovnosti zelo slaba. Pri strojih delajo delavci, ki ne poznajo njihovih zahtev in povzročajo pogosto nepotrebne okvare, ki bi jih z več znanja lahko preprečili. Sprejet je bil sklep, da za vse strojne delavce organiziramo kratek tečaj, na katerem bi dobili vsaj osnovno znanje za delo pri posameznih strojih. Tak tečaj naj bi bil v okviru ŽIC ali pa samega obrata. Pomanjkljivo znanje je bilo ugotovljeno tudi pri novih žerjavovodjih in so zaradi tega pogoste

okvare. Mnenja smo, da bo pri kadrovanju novih žerjavovodij treba posvetiti več pozornosti njihovu osnovnemu znanju, pri praktičnih izpitih pa zaostri kriterije, posebno pri tistih, ki potem upravljajo žerjave z grabilci. Morda ne bi bilo slabo čez nekaj mesecev ponovno preveriti njihovo praktično znanje. S tem bomo preprečili marsikatero nepotrebno okvaro. Ob koncu se je delavski svet DE naročil predsednikom komisij, da začnejo z delom, ker se pojavljajo problemi, ki jih morajo komisije začeti obravnavati in reševati.

Stane Torkar

ZAHVALA

Podpisani Anton Kovačič se iskreno zahvaljujem montažnemu oddelku Javornik — Ambrožičevi skupini, za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje bolezni in mi je zelo dobrodošla.

Anton Kovačič
Javornik

Dopisujte v Železarja!

ZACELI SMO Z GRADNJO TIROV K NOVI ELEKTRIČNI PEČI

(nadaljevanje s 1. strani)

no dolga, bo pod Sava žerjavom obstoječ ozek tir v višini delavnice kisikarne zvezan z vzhodne strani. Obstojajo stransko tirno zvezo pa bomo morali zaradi izpeljave normalnega tira odstraniti.

S to predelavo normalnotirnega prometa izgublja dva slepa tira vzhodno od jeklarne. Dolgo sta služila za razstavljanje vlakov, a bila sta razmeroma kratka. Kot nadomestilo sta bila zato že lansko leto podaljšana in s tirom k šamotarni povezana izvozni in uvozni tir. B.B.

Novi higienski prostori v strugarni valjev

Pred sedemindvajsetimi leti je bila delavnica strugarne valjev preseljena z Jesenic na Javornik v novo halo ad-justaže paličastega železa. Stari obdelovalni stroji so bili postavljeni v novo okolišje, ljudje, ki so te stroje

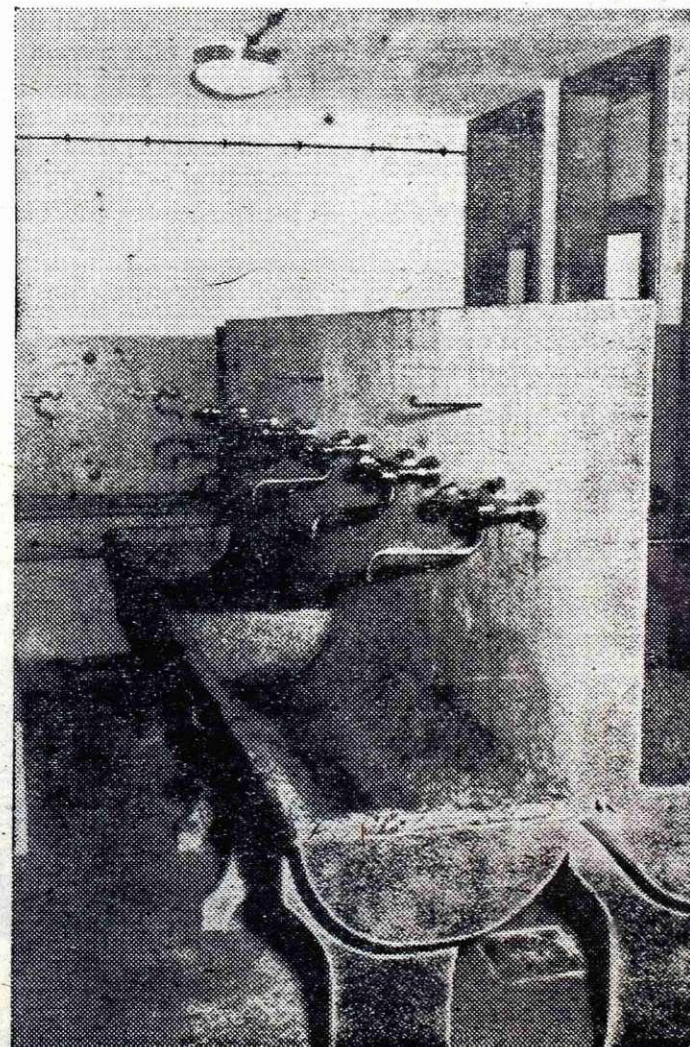
upravljali pa niso bili deležni nobene skrbi. Niso imeli niti stranišča, niti garderobe, imeli so le tri vodovodne pipe za umivanje.

Po vojni so bile te pomanjkljivosti nekoliko popravljene s tem, da so dogradili pri-

zidek, v katerem je bilo nekaj higienskih prostorov, ki pa še vedno niso odgovarjali potrebam kolektiva. Prav ta prizidek pa smo letos izkoristili, da smo v njem zgradili nove higienske prostore s tremi tuši, stranišči, umivalnico s štirinajstimi pipami in žensko garderobo s potrebnimi higienskimi prostori. Sicer so vsi novi prostori majhni, vendar zadostujejo za 50-članski kolektiv. Tako je na Javorniku v valjarnah strugarna valjev kot zadnja dobila pripadajoče prostore, manjkata še garderoba in jedilnica.

Z novimi prostori smo pridobili v podstrešju prizidka še prostor za skladišče rezervnih delov in orodja. Člani kolektiva se zavedajo te nove izboljšave in so tudi na seji zbora delovne enote obljubili, da bodo v novih prostorih pazljivi ter da bodo skrbeli za red in čistočo.

Janez Gmajnar

Novi higienski prostori v strugarni valjev na Javorniku

Ukinitev avtobusnih postajališč

PRI KAŠTI IN SAMSKEM DOMU NA PLAVŽU

»Ljubljana transport« — poslovna enota Jesenice obvešča vse potnike, da sta po odločbi skupščine občine Jesenice ukinjeni avtobusni postajališči pred Kašto in pred Samskim domom na Plavžu. Potnike prosimo, da uporabljajo postajališče pri stari bolnišnici namesto pred Kašto ter postajališče pri Čufarju in pred novo bolnišnico namesto pred Samskim domom.

LJUBLJANA — TRANSPORT
Poslovna enota Jesenice

Nesreče

VALJARNA JAVORNIK I

Božo Koyač, pomočnik pri škarjah, se je pri ravnanju odrezanih gredic udaril na desno roko.

Staniša Mihajlovič, brusar na rafama stroju, se je pri prenašanju obrušene gredice z noge naslonil na spodnji kup, pri čemer se je gredica obrnila in mu padla na nogo ter mu poškodovala stopalo.

Anton Kraševac, IV. valjavec na progi 230, si je opeknel prste desne roke.

Bogdan Vengar, pomočnik pri peči, si je pri zakladanju vložka v peč poškodoval stopalo desne noge.

Lovro Mežnarc, III. valjavec na progi 340, je potisnil valjanec v oval in pri tem udaril z levo roko v stojalo in si poškodoval dva prsta.

JAVORNIK

Ivan Meh, I. lužilec, je pri prevračanju plošče iz lužilnega koša v kad stal na gladki mokri plošči. Spodrsnilo mu je in se je lažje poškodoval.

Anton Mikelj, zračilec pločevine, je pri zračanju pločevine zadrl z roko v oster rob plošče in se urezal na kazalec desne roke.

ŽICNA VALJARNA

Draga Kosa, vtikovalca ovala, je pri pospravljanju izmečka s proge vroča žica oplazila po ustnicah in ga opekla.

Anton Ritmanič, zakladalec ingotov, si je poškodoval desno nogo, ko je šel na zakladalni stroj po stopnicah in z nogo udaril ob rob naslednje stopnice.

MEHANIČNE DELAVNICE

Albin Hribar, dežurni ključavničar v predelovalnih obratih si je s tračnim železom poškodoval dlan leve roke.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

Franc Lužnik, krmilar valjčnic na težki progi profilnih valjarn je pomagal ključavničarjem pri popravilu »Osijek« valjčnic. Pri tem je sklonjen prišel pod plamen avtogenske pištole. Ko se je vzravnaval, ga je plamen opeknel po glavi.

Oto Franc, instalater v instalacijski delavnici, je pomagal pri zabijanju pločevinastega vložka v cev. Ko je premaknil nastavek, je sode-

lavec zgrešil in ponesrečenca z ročajem kladiva udaril nad levo oko.

Marjan Jesih, pomočnik ključavničar v mehanični delavnici, si je pri montaži zobatih koles, ko mu je spodrsnilo, odrgnil kožo na sredincu leve roke.

PROMET

Huso Mehmedović, premikač na prostoru, si je pri sestopu z lokomotive izvinil desno nogo v gležnju.

TRANSPORT

Serif Mahmutović, transportni delavec ročnega transporta, je pri razkladanju apna z lopato zadrl v stranico vagona, nakar je izgubil ravnotežje ter si pri padcu poškodoval desno stran pleč.

Francu Vilmanu, brigadirju ročnega transporta, je pri nameščanju transportnega traka za razkladanje magnezita spodrsnilo, da si je poškodoval glavo.

DVA STOLPIČA BOSTA KMALU PRIPRAVLJENA ZA VSELITEV

V predzadnji številki smo objavili članek o gradnji stanovanj in zapisali, da največji problem pri izgradnji novih stolpičev predstavlja pomanjkanje okenskega stekla in lončenih peči. Zvedeli smo, da so okensko steklo in tudi lončene peči že dobili, tako da bodo lahko opremili prva dva stolpiča, ki bosta pripravljena za vselitev po vsej verjetnosti že do 29. novembra letos.

-or

Primer, na katerem se lahko učimo

Oddelek tehnične kontrole je imel 28. septembra zelo uspešno sejo zbora DE, uspešno vsaj po tem, da se je seje udeležilo več kot 80 odstotkov članov te enote. Prisotnost na sejah zborov DE je problematična, zato menim, da je primer seje zbora v OTK zelo koristen in bi ga kazalo posnemati tudi v drugih delovnih enotah. Posebno bi morali ta primer posnemati v tistih delovnih enotah, ki do sedaj niso uspele sklicati uspešne seje zbora DE.

Rešitev je sicer zelo enostavna, takšna kot jo predvideva naš statut, vsmo je pa upoštevali takrat, ko smo volili organe samoupravljanja v delovnih enotah. Delovna enota OTK-R je sklicala sejo zbora po oddelkih, to pomeni, posebej v raziskovalnem oddelku, posebej v oddelku kvalitete kontrole, kemičnem oddelku in v prevzemnem oddelku. Tudi čas seje naj nas ne moti. Zbor so sklicali ob 12.30, to se pravi v delovnem času. Včasih, kadar razpravljamo o zelo važnih vprašanjih, posebej o vprašanjih organizacije dela, je bolj koristno žrtvovati uro delovnega časa, kakor pa ne imeti zbora, ker se bo ta izgubljena ura verjetno čez nekaj časa pošteno obrestovala.

Lahko rečem, da je bila tudi oblika sklicanja in vodenja seje posrečena, čeprav bi lahko bila drugačna, uzakonjena skladno s statutom ali z drugimi besedami stalna, ne pa le začasna. Seje OTK-R po oddelkih je sklical predsednik zbora, vodili pa so jih člani DS delovne enote. Takšen način je mogoč, vendar lahko pri tem načinu ali oslabi odgovornost delavskega sveta ali pa se vpliv delavskega sveta na zbor lahko močnejše odraža. Smatram, da bi bilo najbolj pravilno, da se držimo statuta in naj bi delavski svet OTK-R na podlagi 56. člena tč. 14 ustanovil obračunsko enoto in naj bi za vsako obračunsko enoto izvolili tudi svojega predsednika zbora DE in njegovega namestnika. Posebno bi bilo to koristno, če so ugotovili, da je

sklicanje seje zbora po oddelkih dobra zamisel in jo nameravamo obdržati tudi v bodoče kot stalno obliko.

Primer OTK lahko služi ostalim delovnim enotam, posebno tistim z velikim številom zaposlenih in tistim, ki delajo kontinuirano. Zdi se mi, da sedanje obračunske enote po izmenah v nekaterih delovnih enotah še niso oblike, ki bi zagotovile, da sleherni član delovne skupnosti sodeluje v samoupravljanju. Po mojem mnenju naj bi obračunske enote ne štele več kot 30 do 50 zaposlenih, ker bomo le tako dobili zbor proizvajalcev, ki lahko o posameznem vprašanju temeljito razpravlja in tudi sklepa.

(nadaljevanje na 4. strani)

Kako je z odpremo blaga za luko Koper preko železniške postaje Hrpelje - Kozina

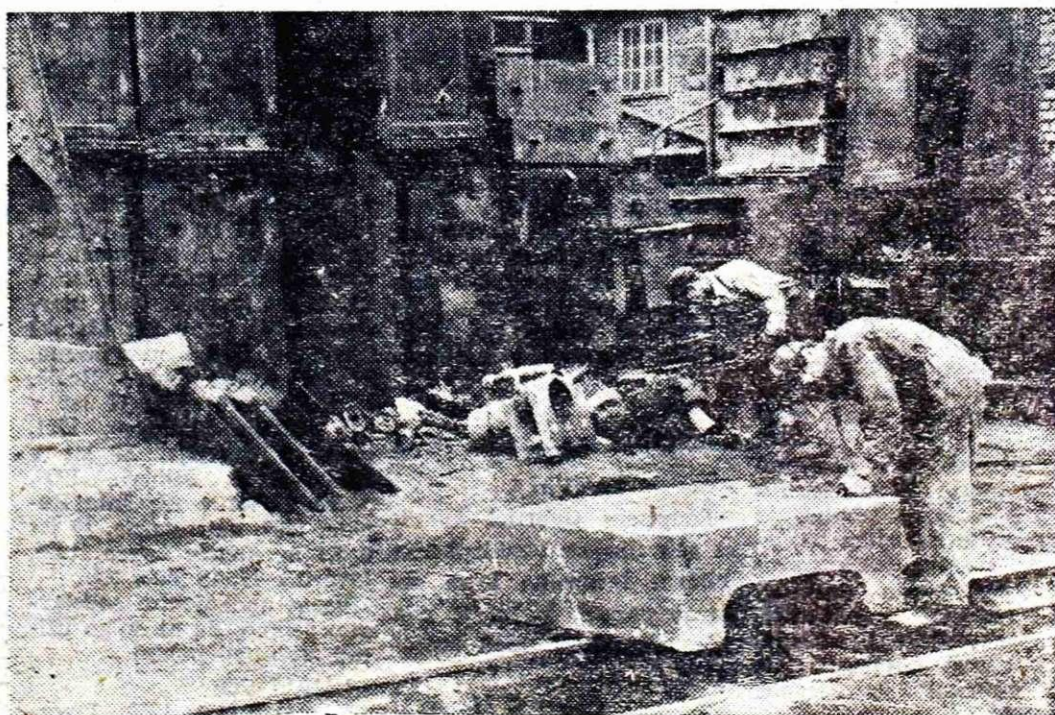
Že od 1. septembra 1962 železnica sprejema na prevoz za luko Koper vagonске in kosovne pošiljke. Toda na prevoz lahko damo le blago po klasifikaciji blaga od prvega do petega tarifskega razreda, vse ostalo blago do desetega tarifskega razreda pa le s predhodnim dovoljenjem ŽTP Postojna. To pa zaradi tega, ker od železniške postaje Hrpelje-Kozina do luke Koper blago prevajajo s kamioni. Te prevoze opravljajo kot ostale prevoze blaga po železnici, in sicer po odredbi zakona o prevozu blaga po železnici, vrnino pa zaračunavajo po veljavnih železniških tarifah, nelomljeno od postaje odpošiljatelja blaga do luke Koper. Tarifske pristojbine za prekladanje blaga z vagona na kamione ne zaračunavajo, pač pa so podaljšani po tarifi dolženi dostavni roki, za navadne (sporovozne) pošiljke za dva dni, za brzovozne pa za en dan.

Od prevoza pa je izključeno naslednje blago: blago v cisternah, motorna vozila, žive živali in mriči, vnetljive in eksplozivne snovi, predmeti velikega obsega, visoki 2,8 m in več, dolgi 7 m in več in široki 2,5 m in več,

kosi, težki 2000 kg in blago v razsutem stanju.

Ker vsi naši izdelki spadajo v prvi do peti tarifiški razred, je razumljivo, da to blago lahko odpremljamo za luko Koper — preko postaje Hrpelje Kozina kot vagonsko ali kosovno pošiljko.

P. G.

Iz naše jeklovarne

Zelimo bolj kvaliteten kruh

V ponedeljek, 12. oktobra, je bil na občini posvet s predstavniki Mestne pekarnice o kvaliteti kruha, ki se je v zadnjem času zelo poslabšala. Predvsem pekarna na Plavžu je v zadnjem času spekla večkrat slab kruh, kar je po mnenju predstavnikov pekarnice posledica predvsem slabe moke pa tudi nekvalitetnega dela. V čem so težave z moko? Peki se pritožujejo nad kvaliteto banjske moke, ki jo redno mešajo z domačo moko. Če jo morajo dodati več, se kvaliteta kruha občutno poslabša. Veliko preglavic jim tudi povzroča zelo pogosta dostava, saj imajo pošiljko moke le za dva dni in morajo potem peči kruh ponovno iz druge moke. Poseben problem pa je nagrajevanje pekrov, ki so sedaj v glavnem plačani od količine. Če hočejo primerno zaslužiti, morajo na račun kvantitete donekle zanemariti kvaliteto svojega dela. Zaradi takih razmer imajo tudi težave s kadri in le težko dobijo novega delavca ter jih vedno manjka.

Vse to so dejstva, zaradi katerih pa vseeno ne bi smeli dovoliti, da morajo potrošniki večkrat kupovati kvalitetno slab kruh. Zato je bilo na tem posvetu dogovorjeno, da bodo v mestnih pekarnah na račun kvantitete izboljšali kvaliteto kruha s tem, da bodo pri nagrajevanju v veliko večji meri kot doslej upoštevali ne le količino, ampak tudi kvaliteto spečenega kruha.

-jn

Najprej je treba zagotoviti lokacijo

2. septembra je bila na Jesenicah ustanovljena stanovanjska zadruga »Železar«. V novi stanovanjski zadrugi, ki je zdaj že tretja na Jesenicah, je zaenkrat 16 članov. Na ustanovnem občnem zboru so izvolili zadrugi svet, ki šteje tri člane ter pet članov upravnega odbora.

Kljub temu, da stanovanjska zadruga »Železar« deluje šele dober mesec, so se združniki že temeljito lotili pripravljalnih del.

Osnovni problem, ki ga bo treba rešiti do spomladi prihodnjega leta, je lokacija oziroma prostor, kjer naj bi združniki gradili svoje hišice. Zadrugi svet ter predlagajo zemljišče za osnovno šolo na Koroški Belf. Menijo, da je ravninski svet bolj primeren in tudi stroški gradnje bi bili manjši, kakor če bi gradili nad progo, v neposredni bližini stanovanjske zadruga »Kovinar«. Svoj predlog so že poslali Zavodu za urbanizem na Bledu, ki bo dal svoje strokovno mnenje glede izbire ustrezne lokacije. Šele potem se bodo lahko združniki odločili za gradnjo stanovanjskih hišic.

O pomoči novi stanovanjski zadrugi je razpravljal in sklepal tudi delavski svet železarne. Zadrugi računajo, da bodo dobili materialno in finančno pomoč, tako kot so jo dobili člani ostalih stano-

vanjskih zadrug. Železarna je doslej odobrila posojilo približno milijon dinarjev na enega združnika. Zaradi podražitve gradbenega materiala bo zadruga zaprosila železarno za večjo pomoč.

Poleg pomoči, ki jo bodo dobili od železarne, bodo združniki iskali potrebna sredstva še pri stanovanjskem skladu občine Jesenice in tudi sami prispevali delež s fizičnim delom, materialom ali v denarju.

Veliko pozornost bodo posvečali kolektivnemu delu in v kolikor se le da, tudi kolektivnemu nabavljanju in uporabljanju gradbenega materiala (les za opaže). Skupno bodo uporabljali tudi mešalec za beton itd.

Na ta način bodo zmanjšali režijske stroške pri gradnji objektov. Z gradnjo bodo začeli prihodnjo pomlad, do takrat pa bodo opravljene vse potrebne formalnosti in rešeno tudi vprašanje ustrezne lokacije za gradnjo stanovanjskih hišic.

— or

V strugarni valjev so na pod strešju novega prizidka naredili tudi skladišče rezervnih delov in orodja

Ali je res nujno potrebno?

Odkar obračunavamo material na IBM strojih, je treba za vsak material, ki ga hočemo dvigniti v skladišče, napisati poseben list — ček.

Na vsakem čeku je treba ponavljati vrsto podatkov, podpisati ga mora še najmanj pet ljudi in kjer pišejo čke kopirno, kar ni brez pomena zaradi kontrole, je treba prav tolikokrat pre-

stavljati kopirni papir. S tem zapravljamo čas in gradimo se nam kupi papirja. Tudi verjetnost napak je večja, ker je treba iste podatke večkrat prepisovati. Pri tolikih čekih se v delavnicah in obratih zmanjša preglednost, kam nabavljeni material gre. Na vse to se jezijo po delavnicah že od vsega začetka, v kolikor se jim to zaradi neomajnosti IBM oddelka sploh zdi vredno in se tolažijo z mislijo, da se ne da nič pomagati.

Ali ne bi mogli preurediti tiskovine tako, da bi bile ti-

skane za tri ali štiri postavke? (Da so skladišča in materialna knjigovodstva pri prejšnjem načinu obračunavanja želela imeti za vsak material svojo nakaznico, je razumljivo — material so obračunavali po nabav. cenah in je bilo treba zaradi ene nerešene postavke z nakaznico čakati, zdaj ko obračunavamo material po planskih cenah, pa menim, da ni več tako nujno).

Menim, da bi bilo vredno, če bi vso stvar ponovno pretehtali in če bi ugotovili, da ni nujno, da je vsak material posebej napisan, naj bi uvedli čke s tremi ali štiri postavkami.

A. K.

Hišni sveti - upravljavci stanovanjskih zgradb

Pred leti, ki smo prvič volili hašne svete, smo bili sicer prepričani, da bodo odigrali svojo vlogo, čeprav smo tudi z nekim nezaupanjem gledali na to »novost«. Skoraj tako kot ob volitvah prvih delavskih svetov v gospodarskih organizacijah, ko še nismo imeli pravega zaupanja v samoupravljanje delavskih organov.

No, tudi hišni sveti so se v tem času močno uveljavili, saj ponekod res vzorno upravljajo svoje stanovanjske zgradbe. Lažje je to delo seveda pri novjših zgradbah, kjer ostane hišnemu svetu kljub manjšemu odstotku od stanarine še vedno dovolj

denarnih sredstev za občasne stroške pri stavbi.

Tudi pri nekaterih starih stanovanjskih zgradbah hišni sveti dobro gospodarijo, kljub nizkim najemninam in zato tudi manjšemu dohodku, ki ostane hišnemu svetu od stanarine. Posebno je to opaziti tam, kjer so stanovanci v hiši složni med seboj in se zavedajo, da sami sebi koristijo, če je hiša v dobrem stanju. Imamo primere, ko stanovanci vsa dela pri vzdrževanju in pri popravilih opravijo sami v prostem času in si tako prihranijo denar za najnujnejša dela, katera ne morejo sami opraviti.

Zadnji dve leti opažamo pri nekaterih hišnih svetih posebno skrb za izboljšanje stanovanj in za velika popravila pri stanovanjskih zgradbah. Dolgoročna posojila, katera najemajo iz občinskega stanovanjskega sklada, proti nizkim obrestim, jim dajo možnost, da zgradbo prenovijo.

Imamo pa tudi primere, da so stanovanjske zgradbe za-

nemarijene in da stanovanci ne morejo izvoliti niti hišnega sveta, ker funkcije nihče noče prevzeti. Tako je po več let isti predsednik, ki kljub morda najboljši volji ne more imeti uspeha. Take stavbe vedno propadajo, ker stanovanci sami ničesar ne popravijo in le čakajo, da se jim zbere skromna vsota od stanarine, da naročijo podjetju ali servisu najnujnejša popravila. Običajno so take stavbe kreditno nesposobne in zato ne morejo dobiti posojila za adaptacijo.

Posnemajna vredni so hišni sveti in stanovanci v zgradbah, kjer vsa dela — kot pleskanje žlebov, vrat in oken, popravilo strehe in tudi druga dela opravijo sami s prostovoljnim delom in imajo stroške le z nabavo materiala.

S. S.

ZAHVALA

Podpisani Gabrijel Munih se zahvaljujem sindikalnemu odboru Javornika I za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla med boleznijo.

Gabrijel Munih
lahka proga

Personalne vesti

133 sprejetih delavcev, 145 obračunanih delavcev, 14 sprejetih uslužbencev in 19 obračunanih uslužbencev, od teh v JLA 78 delavcev in 14 uslužbencev.

Stalež 30.9.1964: 5882 delavcev in 900 uslužbencev.

UPOKOJENI SO BILI:

Apolonija Koprivec, 1916, mehanična delavnica, 18 let v ZJ; Stefan Lango, 1915, Javornik I, 18 let v ZJ; Julijana Ravnik, 1912, promet — vozovna delavnica, 18 let v ZJ; Maks Ravnik, 1908, martinarna, 41 let v ZJ; Matevž Ravnik, 1908, martinarna, 27 let v ZJ; Janko Rožič, 1909, Javornik III, 17 let v ZJ; Martin Skumavc, 1921, toplotna energija, 24 let v ZJ; Viktor Štiherl, 1909, plavž, 27 let v ZJ; Jože Repinc, 1909, martinarna, 19 let v ZJ in Angela Leben, 1905, Javornik II, 15 let v ZJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

UMRLI SO:

Franc Erlah, 1939, Javornik I — IV. valjavec; Viktor Endliher, 1911, livarna — či-

stlec odlitkov; Avgust Frumen, 1910, martinarna — ponovčarski zidar; Leopold Gerdej, 1922, mehanična delavnica — phalec in Alojz Kalan, 1940, transport — operativec. Svojem naše iskreno sožalje!

POROČILI SO SE:

Štefania Jakopič, GEŽ, z Antonom Ložerjem; Erna Prezelj, prepisni biro, z Alešom Nagodetom; Marjan Kristan, mehanična delavnica, z Moniko Rozman in Marija Mlakar, OTK, s Stanislavom Sivéc. Čestitamo!

SOLANJE
NA EKONOMSKI
SREDNJI SOLI SO
V SEPTEMBRU
ZAKLJUČILI:

Stanko Malej — kadrovski sektor, Alojz Markovič — predelovalni obrati, Karel Tramte — IBM, Jože Mokořel — prodajni oddelek, Tončka Urh — gospodarsko-računski sektor, Marta Župančič — gradbeni oddelek in Matevž Malej — gospodarsko-računski sektor. Čestitamo!

Primer, na katerem se lahko učimo

(nadaljevanje s 1. strani)

Posebno važno bo sestajanje takšnih obračunskih enot, kadar bodo v delovnih enotah razpravljali o organizaciji dela in delitvi doseženega čistega dohodka. Takrat bo mnenje vsakega posameznika še kako važno in koristno. Organizacija dela in delitev dohodka pa sta osnovni pristojnosti oziroma nalogi zborov delovnih in obračunskih enot. Zato menim, da bi o tem morali veliko več razmišljati in iskati primernih oblik za seje zborov delovnih enot.

M. Polak

Izreden razmah japonske železarske industrije

Nobena druga država na svetu ni napravila v zadnjih letih tako izrednega vzpona v proizvodnji železarske industrije kot Japonska. Spod-

leto	1958	1959	1960	1961	1962	1963
milij. ton	12,1	16,6	22,1	28,2	27,5	31,5

Iz tabele je razvidno, da je proizvodnja skokoma naraščala do leta 1962, ko so — zaradi znane recesije v kapitalističnem svetu — nastopile težave tudi v japonski železarski industriji. Vendar že naslednje leto se je gospodarska situacija tako v drugih zahodnih državah kakor tudi na Japonskem tako popravila, da je omogočila v tej azijski državi nadaljnji porast proizvodnje surovega jekla za 4 milijone ton. S to lanskoletno proizvodnjo je Japonska praktično dosegla proizvodnjo Zahodne Nemčije, saj je proizvedla samo 100.000 ton manj.

V letošnjem letu pa kaže, da bo dosegla Japonska proizvodnjo okoli 34 milijonov ton surovega jekla in bo s tem skoraj sigurno prehitela Zahodno Nemčijo, za katero računajo, da bo proizvedla skupno okoli 32 milijonov ton. Če bodo ta predvidevanja uresničena, potem se bo Japonska uvrstila v svetovni proizvodnji surovega jekla na tretje mesto, takoj za ZDA in Sovjetsko zvezo.

Za japonsko železarsko industrijo, ki se sedaj poteguje za tretje mesto v svetovnem merilu, je naravnost presenetljivo to, da doma praktično nima osnovnih železarskih surovin kot sta železna ruda in premog za koksanje. Zato mora tako eno kot drugo uvažati iz raznih prekomorskih dežel. Glavni dobavitelji železne rude, ki so jo japonske železarne uvozile v letu 1963 skupno skoraj 30 milijonov ton, so Malaja, Čile, Indija, Peru, Kanada, ZDA in Filipini. Premog za koksanje pa so v skupni količini 9,4 milijona ton uvozili iz ZDA, Avstralije, Sovjetske zveze in Kanade.

To stanje z železarskimi surovinami v japonskih železarnah nazorno kaže, da je možno uspešno razvijati železarsko industrijo tudi takrat, kadar ni domačih surovin, je pa na razpolago cenena morska pot in kvalitetne surovine v drugih deželah. Praktično so vse japonske železarne postavljene ob morju in na razpolago imajo veliko brodovje, posebej grajeno za prevoz železne rude in premoga. Iz prej navedenih dežel uvažajo kvalitetno železno rudo z visokim odstotkom železa in prvovrsten premog za koksa-

nje. Ker so primorani kupovati surovine v tujini, kupujejo tiste, ki jim v vsakem oziru za tehnološki proces najbolj ustrezajo ter omogočajo čim cenejšo proizvodnjo. Vendar kvalitetne surovine niso edini faktor, ki omogoča japonski železarski industriji takšen dvig proizvodnje. Tudi na področ-

ju izboljšanja tehnoloških postopkov so naredili japonski železarski strokovnjaki zelo veliko. Japonski plavži so znani v svetu po tem, da imajo najnižjo porabo koksa. V letu 1963 so dosegli povprečno porabo koksa 500 kg na tono grodlja, kar je za 50 kg nižje kot v letu 1962. To jim omogoča dodajanje mazuta, ki so ga do konca leta 1963 vpekljali že na 28 plavžih v povprečni količini 50 do 70 kg na tono grodlja, tehnika visokega pritiska na žrelu in skrbno pripravljen vsip. Z uspešno uporabo visokega

pritiska na žrelu so dosegli na enem izmed plavžev s koristnim volumnom 1:210 m³ svetovni rekord v proizvodnji na m³ koristnega volumna z 2,05 tone grodlja. V vsipu uporabljajo velike količine aglomerata, ki je skoraj ves samohoden.

Pri proizvodnji surovega jekla je za japonske železarne značilno stalno naraščanje proizvodnje v kisikovih konvertorjih in velikih električnih pečeh na račun SM jekla. Tako so v letu 1963 proizvedli v jeklarnah 12,2 milijona ton SM jekla, kar je 8,2 % manj kot v l. 1962, 12 milijonov ton v kisikovih konvertorjih, kar je za 42,7 % več in 7,3 milijona ton elektro jekla, kar je za 24,7 % več kot v letu 1962. Japonska je dežela, ki je brez dvoma dokazala, da je bodočnost na

strani kisikovih konvertorjev in velikih električnih peči, kar še posebej velja za specifično stanje v tej daljni deželi vzhajajočega sonca.

Že ta kratek pregled stanja na področju japonske železarske industrije je pokazal, da je napravila ta dežela v zadnjih letih nesluten korak naprej v svoji industrijski izgradnji. Kajti jasno je, da je takšen razvoj železarske industrije možen samo v povezavi z ostalo industrijo, ki železarske izdelke uporablja in predeluje. Zato so prej navedene številke s področja železarske industrije jasen znak, da se razvija Japonska v mogočno industrijsko državo, ki ni vodilna samo na azijskem kontinentu, temveč igra važno vlogo tudi v ostalem svetu.

K.

Prva naprava za kontinuirano vlivanje bram tipa „S“ je pričela obratovati

Letos je pred kratkim pričela obratovati v zahodnonemški železarni v Dillingenu prva naprava za kontinuirano vlivanje tipa »S«, ki vlija brame.

Novi tip »S« naprav za kontinuirno vlivanje je razvilo švicarsko podjetje »Concast« AG, ki je specializirano za konstruiranje tovrstnih naprav. Ena izmed glavnih slabih strani do zdaj znanih naprav za kontinuirno vlivanje je bila velika višina, ki so jih te naprave zahtevale. To predstavlja predvsem težave pri prenašanju livnih ponovc z raztaljenim jeklom, ki jih je treba dvigniti na višino 18 metrov in tudi več. Glavna prednost naprave za kontinuirno vlivanje tipa »S« je, da je njena skupna višina zaradi ukrivljene kokile znatno nižja na približno polovico — naprave klasičnega tipa.

Iz skice je razvidna shema naprave za kontinuirno vlivanje tipa »S« v Dillingenu. Celotna višina naprave do delovnega podesta je 9 metrov, kar je ravno za polovico nižje kot pri klasični napravi za vlivanje bram enakih dimenzij. Poleg tega so v Dillingenu še znižali višino naprave s tem, da so zgradili njeno spodnjo polovico pod podestom hale. Pri tem je važno tudi to, da so to napravo zgradili v že obstoječi hali in pod obstoječo livno žerjavo. Nova naprava je za polovico lažja od klasične naprave, njena kon-

strukcija omogoča večjo hitrost vlivanja.

Na tej napravi vlivajo brame dimenzije 1600x250 mm s hitrostjo 0,65 m/min. in 80 t šarže odlijejo v 41 minutah. Dolžina odlite brame 80-tonske šarže je 27,4 metra, med-

tem ko dosežejo 98 % izplen. Vlivajo različne kvalitete, pomirjenega jekla, v glavnem z nižjim ogljikom.

Vsekakor pomeni uspešen start obratovanja nove »S« naprave za kontinuirno vlivanje v Dillingenu velik uspeh podjetja »Concast«. Do zdaj je obratovala samo manjša takšna naprava v švicarski železarni »Von Moos«

v Lucernu, vendar so imeli pri obratovanju precejšnje težave. Če bo obratovanje nove naprave v Dillingenu tudi v nadalje uspešno, potem je to siguren znak, da so pri novem tipu naprave za kontinuirno vlivanje premagali začetne težave in se bo zaradi svojih prednosti v svetu brez dvoma vedno bolj uveljavljala.

K.

ČILE — V edini čilski železarni »La Compania de Acero del Pacifico« so povečali zmogljivost ene izmed obstoječih SM peči od 100 do 200 ton, tako da ima sedaj jeklarna dve SM peči zmogljivosti 100 ton in dve SM peči zmogljivosti 200 ton. Istočasno bodo na vseh štirih SM pečeh pričeli uporabljati za pospeševanje obratovanja kisik. S tem računajo, da bodo povečali letno proizvodnjo od 490.000 t surovega jekla, kolikor so proizvedli v letu 1963, na okoli 600.000 ton.

FRANCIJA — V letu 1963 so nakopali v vseh francoskih rudnikih skupno 57,9 milijona ton železne rude, kar je v primerjavi z letom 1962,

ko so nakopali 64,3 milijona ton, za 9,9 % manj. Vzrok za to je v vedno večjem uvozu kvalitetnih železnih rud iz prekomorskih dežel.

NIZOZEMSKA — Nizozemska železarna v IJmuidenu bo sodelovala s 50 % kapitala pri financiranju nove nizozemske tovarne za proizvodnjo aluminija. Nova tovarna, ki jo bodo zgradili na severu Nizozemske na področju, kjer bo lahko izkoriščala kot gorivo zemeljski plin, bo imela začetno letno zmogljivost 30.000 ton aluminija, ki pa jo bodo lahko kasneje povečali na 60.000 ton. Pričela bo obratovati v drugi polovici leta 1966.

ZAHA. NEMČIJA — V zahod.-nemški železarni »Rhein-

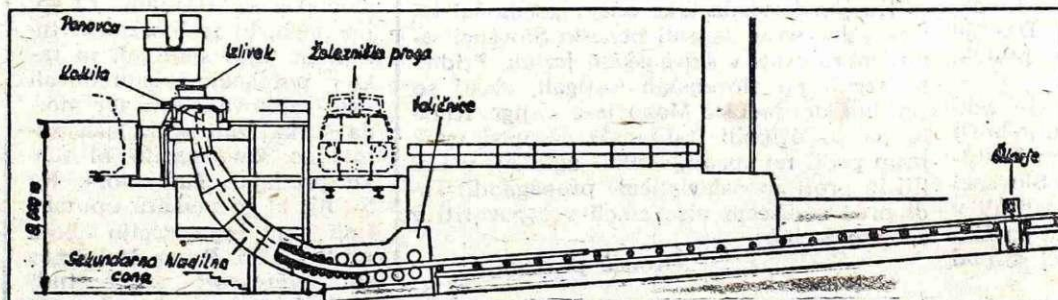
hausen« so v izgradnjo nove kisikove jeklarne z dvema LD konvertorjema, s katerima so nadomestili šest zastarelih Thomasovih konvertorjev, investirali 60 milijonov zahodnonemških mark. V teh dveh konvertorjih bodo lahko proizvajali na mesec 70.000 do 80.000 ton surovega jekla. Istočasno s konvertorjema so zgradili elektrostatično čistilno napravo za dimne pline, ki odstrani iz dimnih plinov 99 % prašnih delcev.

ZDA — V zadnjih mesecih letošnjega leta izkoriščajo jeklarne v ZDA 80 % svojih zmogljivosti, medtem ko znaša izkoriščanje zmogljivosti jeklarn v istem obdobju v Zahodni Nemčiji 90 % in v Veliki Britaniji 85 %.

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji v elektrodnem oddelku se najlepše zahvaljujem za brezplačen oddih v domu železarjev v Crikvenici, kate- rega sem preživela v prijetnem vzdušju, za kar gre tudi zahvala kolektivu doma železarjev.

Hilda Mencinger
elektrodni oddelek

Anton Blažej

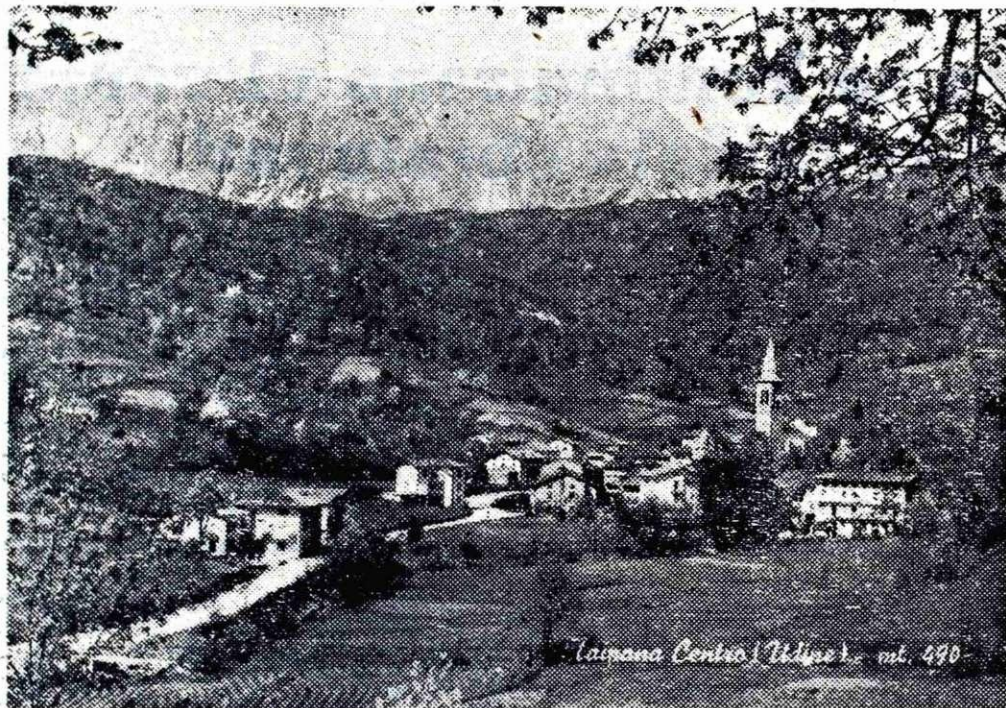
Po dolinah in vaseh zamejskih Slovencev

(Nadaljevanje)

Izpuštili smo krajše doline in se podali v divjo Krnahto, kjer je prostora le za cesto in potok, ki dolbe tolmane in pada v slapovih. V Tipani, kjer je občina za vasi Brezje, Krnalito, Platišče in Prosmid, so nas obstopili možakarji in smo prijetno poklepetali.

Prišli smo v zadnjo najzakotnejšo Tersko dolino. Cesta iz Cente (Tarcento) vodi skozi romantično sotesko ob potoku Teru, ki teče ponekod nad sto metrov globoko. V kotlini leži večja vas Ter z divje razoranimi Muzci v ozadju. Po sončnih bregovih so, povezane s cesto, vasi z lepimi slovenskimi imeni: Zavrh, Podkraj, Visokorša itd. Prebivalci govorijo blaglasno narečje terskih Slovencev, ki smo jih kar

vlado oglejskih patriarhov v beneški republiki uživali poleg narodne še upravno in sodno svobodo, ter razne gospodarske pravice. Avstrija, ki je prvič okupirala Beneško Slovenijo leta 1797, jih je pa ukinila. Zato so Beneški Slovenci dali pozneje duška, ki je posebno ostro prišel do izraza po vojni leta 1866 ob plebescitu, ki je bil odrejen za Beneško Slovenijo. Čeprav so imeli tedaj priliko, da glasujejo za združitev s svojimi brati na Primorskem, Kranjskem, Koroškem in Štajerskem, je bila njihova mrznja do Avstrije tako velika, da so prav vsi, z izjemo enega samega, dali svoj glas za Italijo. Odločili so se za zlo, ki so ga imeli za manjše. Pri tem pa so se kruto prevarili. Pričakovali so, da jim bo Italija izkazala naklonjenost in pravičnost. Toda

V Trpani je občina za vasi Brezje, Krnalito, Platišče in Prosmid

dobro razumeli. Terska zemlja je zelo skopa, zato morajo nekateri v svet za kruhom.

Razen v nekaj vaseh v ravnini ni v beneški Sloveniji pravih njiv, večinoma so majhne oplate. Pridelujejo krompir, koruzo, ponekod pa tudi pšenico, rž, oves in ječmen ter precej fižola. Tudi kostanjevi gozdovi predstavljajo važen del prehrane in vir denarnih dohodkov. Za sadjarstvo je Beneška Slovenija kot ustvarjena. Češnja »tarcentarka« je kraljica med poznimi trdimi češnjami in se ne pokvari niti v štirinajstih dneh. Odlična so zimska jabolka »severka«, ki so najbolj razširjena in zelo cenjena. V okolici Ronca so znane debele breskve, ki so včasih tudi po pol ali tričetrt kilograma težke. Pridetek vina za Beneško Slovenijo ni posebno važen, razen za nekaj ravninskih vasi, lahko pa bi postal, če ne bi gojili le manjvredno trto: amerikanko, izabelo, cividin, katanijo, mehikanko in še druge, ki dajejo le slabša bela in črna vina. Dasi je v Beneški Sloveniji delavcey na pretek, žal ni nikjer prave industrije.

Zgodovina Beneške Slovenije je zelo pestra. Leta 452 je opustošil Furlanijo kralj Atila. Zgodovinska poročila iz 7. in 8. stoletja poročajo o težkih bojih med Slovenci in Langobardi. V 10. stoletju so vdrali v Benečijo s severa Nemci, z vzhoda pa Mađžari, pozneje pa še Turki. Slovenci so pod

zgodilo se je prav nasprotno. Ne samo, da jim ni priznala prejšnjih privilegijev, ki so jih uživali več stoletij, odpravila je še zadnje sledove svobode. Ubrala je pot, kakršno je dobrih petdeset let pozneje, po prvi svetovni vojni, ubrala predfašistična in za njo fašistična Italija proti Slovincem in Hrvatoma na Goriškem, Tržaškem ter v Istri. Zaman so zahtevali Beneški Slovenci slovenske šole ali da bi se slovenščina poučevala poleg italijanščine. V špetru Slovencev je Italija ustanovila učiteljske in zgradila veliko krasno stavbo. Toda naloga tega učiteljskega ni bila, da bi vzgajali prepotreben kader slovenskih učiteljev; zgrajeno je bilo kot žarišče italijanstva na slovenskem ozemlju. Privabljal so iz slovenskih vasi mlade fante in posebno dekleta, ki so jih vzgajali in jih še vzgajajo v italijanskem duhu in sovraštvu do lastnega naroda, da postanejo pripravno orodje za raznarodovanje lastnega naroda.

Ko jim je vlada tako onemogočila šolsko izobrazbo, so se skušali Beneški Slovenci sami izobraževati v slovenskem jeziku. Pridno so segali po slovenskih knjigah, zlasti so jim bile dobrodošle Mohorjeve knjige. Kmalu pa so dvignili italijanski časopisi velik hrup proti tej »protidržavni« agitaciji v Italiji in proti »panslavistični« propagandi. Tudi pred sodiščem niso smeli več govoriti v svojem jeziku.

(Konec prihodnjšč)

SVARUN

PREDLOG...in b

Odločil sem se konstruktivneje prispevati k uvajanju deviznega samofinanciranja. Svoj delež na tem področju imam namen znatno okrepiti. Zato vam želim, dragi občani, razložiti svoj najnovejši predlog čisto brez slepomišljenja.

Naše cvetoče mesto bi po mojem predlogu lahko izvažalo naslednje (seznam artiklov):

1. cestne luknje,
2. razdrapane pločnike,
3. zamašeno kanalizacijo,
4. prazno vodovodno omrežje
5. neurejeno okolico stanovanjskih stavb,
6. zasmrajeno ozračje,
7. kislinsko-lužno, rdečerjavovo alpsko reko Savo,
8. nehigienično stanje obratov družbene prehrane in gostišč,
9. visoke cene,
10. kompletne serije dolgih privatnih telefonskih pogovorov s službenimi telefoni med delovnim časom,
11. slabo postrežbo in zehanje za puliti,
12. specialne serije slabega odnosa do družbenega premoženja,
13. smisel za slabo vzdrževanje naprav,
14. itd. it. naprej...

Pri številki trinajst sem nehal, da bi dokazal svoj nihilistični odnos do vraževerja.

Ker proizvajamo zgornje in druge nenaštete izdelke v velikih serijah, bomo z njimi na svetovnih tržiščih zanesljivo konkurenčni. Razen velikih serij artiklov visoke stopnje zanemarjenosti bi lahko izvažali tudi licence, kompletne inženiringe ter različne strokovnjake, ki bi instruirali poslovne inozemske partnerje za poznejšo lastno proizvodnjo.

Dobro se zavedam, da moj konstruktivni predlog ne bo kaj prida veljal, če ne nakazem kam in pod kakšnimi pogoji bomo lahko izvažali. Zato kar po vrsti.

Veliki interesi za cestne luknje so Nemci, ki jih kanijo mešati med svojo organizacijo dela in med storilnost, ker jim začenja iti gospodarstvo brez lukenj že malo na živce. Rusi bi jih postavljali med svoje elemente črvstega planiranja, Kitajcem pa bi jih nemara lahko prodajali za organizacijo njihovih poslov, ki se ne ozira na argumente in temelji na luknjah.

Interesi za razdrapane pločnike so Italijani. Če bi jih imeli, bi se inozemski turisti na njih spotikali in tako počasneje napredovali skozi njihova mesta ter morda še kaj zapravili. Tudi zamašeno kanalizacijo bi lahko prodajali Italijanom. Na Siciliji bi jo nemara uporabljali za organizacijo boja proti mafiji. Razen Italijanov so interesi zanj tudi Američani, katerim iz lastnih

kanalov še vse huje zaudarja. Za prazno vodovodno omrežje se zanimajo zlasti tam, kjer je voda draga in se bore s previsoko osebno higieno državljanov. Kakšna Južnoafriška unija in Španija sta prvi med povpraševalci.

Neurejena okolica stanovanjskih blokov diši zlasti Skandinavcem, če bodo imeli dovolj deviz, pa jo bodo zanesljivo kupovali tudi Kijevčani, Moskovčani, ki nikakor ne uspejo okrog njihovega. Pri izvozu ozračja niso edini. Močno koprata zlasti v Zahodu, tudi drugod, in inozemska tuga drli, če ne gredo z dumpingom. Ker smo pariskih rek odne rjavo dose n možne kva, ne bo prob.

Pomemben obl

Dipl. inž. in dr. montanistike Wilhelm Schuster, direktor konstrukcijskega biroja pri Alpine Montan do upokojitve, muzejski znanstvenik na področju zgodovine metalurgije, je odkril in rekonstruiral več zgodovinskih železarskih objektov v Vordernbergu, Eisenerzu in v Feisterwize. Bil je tudi znanstveni sodelavec našega arheologa dr. Walterja Schmidta ter je še danes aktivni član zgodovinske sekcije V.D.E. Bil je povabljen od Železarne Jesenice in od Tehniškega muzeja na tridnevni obisk. Kljub visoki starosti 69 let si je ogledal Tehniški muzej in kraje, ki so z zgodovino železarstva v tesni zvezi. Ogledal si je Planino pod roko lahko

FOTO KLUB
HRUŠICA

R A Z P I S

ZA V. OBČINSKO FOTO RAZSTVO

1. Pravico sodelovanja na foto razstavi da publike imajo vsi člani klubov na teritoriji železarne Jesenice
2. Vsak fotoamater lahko sodeluje z največ 6 fotografijami v črno beli tehniki vel 30 x 40 cm. in največ 3 fotografijami v barvni tehniki vel do 30 x 40 cm.
3. Kandidati naj pošljejo le tiste fotografije, niso bile razstavljene na območju občine Jesenice
4. Fotografije ne smejo biti kaširane.
5. Na hrbtni strani fotografije morajo biti podatki:
a) priimek in ime avtorja
b) ime foto kluba
c) naslov fotografije
6. Fotografije bo ocenjevala žirija. Za vsakega posameznika bodo upoštevali štiri najboljše bele fotografije, barvne fotografije bo ocenjevala le, če bo svoja dela predložil najmanj deset avtorjev.
7. Za najboljše ocenjene kolekcije fotografij foto klub podelil naslednje nagrade:
a) zlato medaljo
b) 2 srebrni medalji
c) 3 bronaste medalje
d) priznanja kolektivno vsem klubom
e) za barvne fotografije pa diplomu, ki bo več kot deset avtorjev.
8. Fotografije lahko oddaste preko steklenice ali osebno Andreju Mavru, špediciji železarne Jesenice, tel. 472.
9. Fotografije bo foto klub sprejemal do konca leta 1964. Žirija se bo sestala 21. novembra. Razstavo bomo odprli 28. novembra. Razstavljene fotografije bomo vrnilo do konca leta 1964.

ODBOR FOTO KLUB
HRUŠICA

n konstruktiven povrhu

ne uspe da bi bilo njihovi grdo. izvoz zasmrjenega a nism edini ponud- no konenco imamo v Zahor Nemčiji, pa drugod vendar bi na nska trža lahko pro- še ne dajče, pa malo ipingom smo varvanju alp- rek od ene na rdeče- dosegi maksimalne kvalit z izvozom problem.

In tako dalje, dragi občani. Tržišč je povsod na pretek. Zavijati bo treba rokave, poslati prospekte in trgovske zastopnike, pa se nam bodo naša izvozna vrata odprla na stežaj.

Za devize, ki jih bomo dobili, predlagam uvoz naslednjih izdelkov in licenc:

1. smisel za dobro vzdrževanje tega, kar imamo,
2. znatne količine osebne odgovornosti,

3. posluš za red in vzdrževanje snage,
4. disciplino in socialistično moralo,
5. pravilen odnos do gošta, potrošnika in občana,
6. dobro organizacijo dela,
7. strast po varčevanju,
8. posluš za smotrno vlaganje sredstev v tisto, kar rabimo in kar nam bo dajalo nova sredstva, itd., it. naprej.

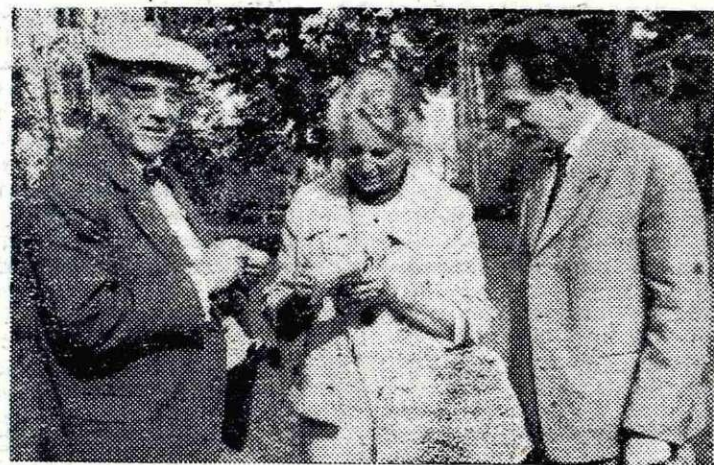
obisk v našem muzeju

Kron Bohinj in Posebnost pozornost je il sloški peči v in ostom srednje- topilnic livarne na ju. Zelo je pohvalil naših arjev, ki so vodstvo Tehniškega a predema letoma voljno stavili stru- toka Pevke, ki od ne delobene škode dovju Dr. Schur- di, da z rekon- ijo peči bi se dalo elikimiški storiti. ves gneni material u mesne bi bilo a obje od Švedske aplja od Canala do ula. Privljen je pre- rodstvo konstrukcije. da bo ponudeno akko steli.

Zelo pohvalno je govoril o muzeja ni mogel doseči pri delu Tehniškega muzeja, o Alpine Montan z vsemi aka- pripravah na stoletnico Že- demskimi naslovi, ki so jih lezarne Jesenice. Grajal pa imeli on in njegovi sodelavci je napeljavo cevovoda za v petdesetih letih, kar smo savskim plavžem in dejstvo, mi laiki dosegli v petnajstih da po 300 letih obstoja Sav- letih z entuziazmom. skih jam ni več.

Poudaril je tudi, da takega

Za Tehniški muzej
Franc Torkar

Dr. inž. Wilhelm Schuster in soproga sta nas obiskala

RAZSTO

razstavi dan re- v na toriju ob-

je z: eli teh velikosti

mi teh velikosti

e fotografije, ki še tju obč Jesenice. rane. orajo naslednji

i. Za sbo oceno tiri napše čno- rafije po žirija predlo najmanj

cije fotografij bo agra del

klubov ne bo

sko s klubov, dicitja železarna

mal do novem-

ora. mbrab. uri vrnili do decem-

FOTOUBA RUS

Obiskali so nas

V četrtek, 8. oktobra, sta naše podjetje obiskala zvezna poslanca inž. Trebušon in Andrej Verbič z namenom, da se seznani s finančno in proizvodno problematiko podjetja, posebno v zvezi s sedanji gospodarskimi predpisi. Ko sta se v celoti seznanila s stanjem podjetja, sta nakazala splošno gospodarsko situacijo, v kateri je naše podjetje in podčrtala težko devizno situacijo. Poudarila sta smotrno koriščenje investicijskih sredstev in izpolnjevanje plan- skih obvez izvoza. Na vprašanje, kako je s splošnim prometnim davkom, sta izjavila, da je za Skupščino pripravljen predlog za ukinitve le- tega z letom 1965, med- tem ko za davek na pro- met izdelkov še ni raz- čiščeno. Na koncu razgo- vorov sta izrazila željo, da bi ju sproti obveščali o važnejših vprašanjih, katere bi bilo potrebno iznesti pred skupščino. Obljubila sta, da nas bo- sta obiskovala vsaka dva do tri mesece.

V petek, dne 9. oktobra,

nas je ob povratku v ZDA obiskal eden od najvid- nejših predstavnikov ame- riške železarske industrije g. Harleston Wood, pred- sednik železarne Alan Wood Steel Company, Conshohocken, v bližini Filadelfije. To je ena naj- večjih ameriških žele- zarn v družinski posesti s proizvodnjo surovega je- kla nekaj izpod milijon ton. V svojem sklopu ima koksarno, plavže, marti- narno, bluming, valjarno debele pločevine do širine 2,5 m, kontinuirno va- ljarno trakov do 600 mm in hladno valjarno trakov širine 600 mm. Poleg tega ima ta železarna tudi na- pravo za proizvodnjo železnega prahu po postop- ku direktne redukcije z vodikom. G. Harleston Wood je bil svoječas- no predsednik Združenja ameriških železarn, to je njihovega instituta, se- danj pa je vodja ameriške delegacije v komitejih za jeklo pri Društvu naro- dov v Ženevi, OECD v Parizu.

Sedanjo udeležbo na zasedanju v Ženevi je iz- koristil, da s soprogo

obišče dalmatinsko obalo in tako tudi nas.

Med gosti komercialne- ga značaja je treba ome- niti obisk g. Danielija iz Udin, lastnika strojne to- varne v Udinah, kjer imamo naročeno opremo za rekonstrukcijo žične valjarne. G. Danieli nas je s svojimi projektanti obiskal z namenom, da nam predloži dodatne predloge za izpopolnitev prvotnega projekta. G. Danieli je zelo zaintere- siran na kooperacijskem sodelovanju slovenske in- dustrije in pa industriji novo osnovane avtonomne pokrajine Julijske Bene- čije.

Pretekli teden je obiska- lo naše podjetje pet pred- stavnikov fe. Nikex iz Budimpešte. Njihov obisk je bil povezan s ponudbo naprav za predelavo plav- žarske žilindre, drobljenje apnenca v kamnolomu, vpihavanje mazuta v plavž- ter naprav, ki so potreb- ne pri odžveplanju groč- lja izven peči. Dogovorili smo se, da nam bodo za- te naprave poslali podro- nejše ponudbe.

M.

Malo nenavadna sodna beležka

Občina Sanski most proti občini Jesenice v pravdi za proračunski in stanovanjski prispevek

Da se tožujemo zaradi nečesa, kar ni moč narediti z običajnimi sredstvi, ki so nam ljudem na razpolago, ni nič čudnega. Za to imamo vendar sodišče. Tudi to ni čudno, da na sodišču iščemo takšno pravico, ki je ni moč poiskati, pa se kdo vendarle vztrajno peha, da bi jo dokazal in si jo priboril.

Menim, da je bila temu podobna pravda, ki jo je sprožila občina Sanski most proti občini Jesenice. Pravda je nenavadna. Doslej se je že večkrat zgodilo, da je bila ta ali ona občina tože- na ali da je tožila. Da bi se tožile občine med seboj pa se bolj redko zgodi. In prav to se je primerilo naši ob- činski skupščini.

Občina Sanski most je ho- tela imeti od naše občine 20 milijonov dinarjev. Trdila je, da ji jih je treba plačati za- to, ker pri nas prebiva 121 delavcev, za katere bi morali plačevati proračunski in sta- novanjski prispevek tja, kjer so stalno prijavljeni. Če so doli stalno prijavljeni, po- meniti, da imajo tam svoje stalno bivališče. In stvari so

se zapletle okrog pojmo- vanja stalnega bivališča. Stal- no bivališče je namreč kraj, kjer nekdo stalno prebiva, začasno bivališče pa tisti kraj, kjer kdo začasno biva. Po pojmovanju občine San- ski most biva 121 delavcev, ki so bili rojeni in so nekoč živeli na področju te občine, še sedaj stalno v njihovem območju, čeprav nekateri že vrsto let žive na Jesenicah, kjer so začasno prijavljeni.

Najprej je služba družbe- nega knjigovodstva v Kranju izdala na zahtevo občine San- ski most odločbo, s katero bi morala Železarna Jesenice, kjer so delavci stalno zapo- sleni, prenakazati 20 milijo- nov dinarjev proračunskega in stanovanjskega prispevka.

Železarna je zahtevala pre- verbo zakonitosti odločbe, ki j oje prejela, ob tej prilož- nosti se je izkazalo, da so delavci iz Sanskega mosta večkrat poskušali na svoji občini dobiti odjavo stalne- ga bivališča, da bi se lahko na Jesenicah prijavili kot stalni prebivalci, pa jim takš- ne odjave niso hoteli dati. Razen tega se je pokazalo, da dela od stoena dvajsetih na Jesenicah le še devetinde- vetdeset delavcev, ostali pa so se zaposlili drugje. Petin- dvajset od devetindevedes- tih delavcev je stalno prijav- ljenih na Jesenicah in jih tako ostane le še štiriinse- demdeset. Večina teh je na Jesenicah že od leta 1956 in so v železarni stalno zaposle- ni. Izrazili so željo, da se žele na Jesenicah stalno na- seliti in si ustvariti stalno bivališče. Izjavljajo, da bi se na Jesenicah že zdavnaj stal- no prijavili, če bi jim njho- va občina poslala potrdilo o o odjavi prejšnjega stalnega

bivališča. Samo za devetnajst delavcev bi bilo mogoče reči, da imajo stalno bivališče v Sanskem mostu, ker imajo tam svoje družinske člane. Vendar so tudi ti zaposleni v železarni že več let in so pokazali jasen namen, da se žele tudi stalno zaposliti in naseliti. Iz teh razlogov je bila na drugi stopnji prvot- na odločba razveljavljena in to je bilo dovolj, da so na občini Sanski most posegli po pravici, ki naj jim jo od- meri sodišče. Seveda je tudi sodišče upoštevalo dejansko stanje in ob ugotovitvi, da imajo delavci iz Sanskega mosta namen in željo stalno živeti na Jesenicah, ni mog- lo ugoditi tožitelju.

Spor je dovolj zanimiv. Nedvomno v vsaki občinski skupščini razmišljajo, kako bi povečali finančna sred- stva, s katerimi bi mogli po- kriti zelo velike potrebe ob- sredstva za popravila cest, 'bajsaepz' 'bajspoj' 'bajsej gradnjo vodovodov, podporo

športu in kulturi, sredstva za borce, socialno ogrožene ljudi in še in še... V raz- mišljanju o povečanju svo- jih sredstev pa je v opisanem primeru prišlo do tega, da je skušala ena občina svoj denar povečati na račun druge, pri tem pa je zašla v hudo kršenje ustave. Po ustavi ima namreč vsak dr- žavljan SFRJ pravico svobod- no izbrati kraj, kjer bo pre- bival in te pravice mu ne sme nihče kratiti. Občina Sanski most pa je s tem, da je zadrževala izdajo formal- nih odjav bivališča, svojim nekdanjim občanom odvzela pravico, da bi se stalno pri- javili tam, kjer žive in dela- jo. Odvzela jim je pravico, da bi uredili vse formalno- sti v zvezi s svojim stalnim bivališčem. Za ljudi na tej občini je bil dohodek več kot ustavna pravica državlja- na SFRJ.

Potek spora je poučen, še bolj pa njegov konec.

P. Gregorin

Kulturni praznik Jesenic

10. oktober 1964 je zapisan v kroniki jeseniškega gledališča z zlatimi črkami, kajti tega dne je prejelo gledališče doslej najvišje odlikovanje, **ZLATO MEDALJO**. Pred otvoritveno predstavo dvajsete sezone, ki so jo pričeli jeseniški gledališčniki z Lorcovo dramo **DOM BERNARDE ALBE**, s katero je doseglo jeseniško amatersko gledališče med jugoslovanskimi amaterskimi gledališči najvišje mesto in tudi najvišje odlikovanje, je spregovoril inž. Avgust Karba, predsednik sveta za kulturo in prosveto občine Jesenice.

Poudaril je pomen slavnostne predstave, na kateri je bila podeljena gledališču zlata medalja, orisal kvaliteto delo jeseniških gledališčnikov in se zahvalil vsem, predvsem pa gostom, kakor dr. Dragu Ivaniševiću, predsedniku UO festivala dramskih amaterjev Jugoslavije, Isaku Amarju, članu tega upravnega odbora, Ivi Mikoliću, tajniku zveze amaterskih gledališč Hrvatske, Janezu Šmonu, predsedniku gledališkega odbora Zveze kulturno-prosvetnih društev Slovenije, Martinu Zakonjšku, predsedniku okrajnega odbora Zveze kulturno-prosvetnih društev in predstavnikom jeseniških družbeno-političnih organizacij za obisk, kajti njihova navzočnost je predstavljala za gledališče priznanja in vzpodbudo. Gostje, kot ostalo občinstvo, ki so v soboto zvečer napolnili dvorano Čufarjevega gledališča so se ponovno prepričali o kvalitetni ravni jeseniškega amaterskega gledališča in s tem o zasluženem priznanju, ki ga je dobilo gledališče na hvarskem festivalu amaterjev Jugoslavije. Dramo **DOM BERNARDE ALBE** so zaigrali tako, da so si z njo odprli vrata tudi v naša poklicna gledališča in bili deležni zasluženega priznanja. Po predstavi je v navzočnosti vseh igralcev spregovoril predsednik UO festivala dramskih amaterjev Jugoslavije dr. Ivanišević, izročil predstavniku kolektiva Bojanu Čebulju zlato medaljo in čestital k velikemu uspehu. Pridružil

so se mu tudi ostali gostje. Za visoko odlikovanje in čestitke se je zahvalil režiser Bojan Čebulj in v imenu vseh obljubil, da bo gledališče korakalo tudi v bodoče po začrtani poti, da jeseniških gledališčnikov zlata medalja ne bo uspavala, pač pa jim dala novega poleta za uspešnejše delo v jubilejni in vseh nadaljnjih sezonah. Po predstavi je bil za nastopajoče in goste v klubskih prostorih Kazine zaključni del, na katerem je priredila kulturni program jeseniška Svoboda.

Predsednik hvarskega festivala je kolektivu gledališča »Tone Čufar« po uspeli predstavi drame »Dom Bernarde Albe«, izročil zlato plaketo za prvo mesto na festivalu gledaliških amaterjev Jugoslavije na otoku Hvaru.

Dih svežine

Jeseniško likovno življenje ima svoj utrip. Tvornost domačega likovnega kluba in smotrno delo Svobode sta dosegla, da nas je vse več, ki zahajamo v malo Jelenovo dvorano in se vsak mesec pomudimo v njej nekaj časa. Tod se srečujemo z domačimi in tujimi likovnimi ustvarjalci. Dvajset intimnih minut, ko se ustavljamo pred platni, nas dojmi in polni z novimi vsebinami. Srečujemo se z izraznostjo, motiviko in tehniko, ki vse bolj segajo iz svojih ustaljenih okvirov.

Zadnja razstava triindvajsetih Oblakovih del pomeni v seriji tovrstnih prireditve svojstveno doživetje. Skromnost pri izbiri motivov je morda odraz umetnikove osebne skromnosti. Na to misel me je napeljal mladi slikar, ko sem tehtal njegove besede in jih vzporejal z motivi njegovih platen. Še nekaj se skriva za to ugotovitvijo. Vsako dobro, veliko, lepo in

plemenito delo je tiho in skromno. Nič bučnega, nič nališpanega. Nič reklame, nič nabuhlega govoričenja. Tako diha platna in tako diha slikar. In to je prvi vtis. Zame je močan in najbrž trajen.

Okoli, ki se je sprehodilo mimo skromnih motivičnih vsebin, je hitro nehalo iskati razgibanih, pestrih ambientov. Prikovala so ga vsakda-

nja tihožitja, portreti in akti. Vsakdanji predmeti in vsakdanji ljudje v čisto vsakdanjem prostoru. In vendar izražajo toliko nevidnega fluida, ki sprošča čustveni interes in obuja estetske vzgibe. Ko se sprehodiš mimo slik, se ti zdi, da si svež, malce ogret in da so ti pravkar povedali nekaj dobrega, lepega. Živ realizem, ovrednoten z najfinejšimi toni dobrih, lepih predmetov, ki diha skozi tonske barvne nase, te dojmi, da se spet in ponovno vprašaš:

umetnik in življenje, umetnik in lepota, umetnik in ljudje — v čem je njegovo poslanstvo? Mar res v tem, da za vsako ceno odkriva novo tehniko, novo motiviko in novo nerazumljivost ter tira

ljudi tja, kjer ga težko ali ga sploh ne morejo razumeti. Ali ni njegovo poslanstvo tu, v teh skromnih motivih, v tej realistični figuraliki in barvni estetiki, ki te osvoji na prvi pogled in na mah razbije vse predsodke. Dvom, da vsakdanji ljudje nismo godni za doživljanje modernih mojstrov, je Oblak razblinil. Razumeli smo ga, napolnil nas je z vsebino in vedrino. Skromnost in lepota, ki nam ju je dal, sta si poiskali mesto v naših čustvih in zanju smo mu hvaležni. Pri izbiri mojstrov želimo jeseniški Svobodi še mnogokrat tako srečno roko. Oblaku pa, naj nam še pokaže navdihe, ki jih bo ustvarila njegova roka.

France Žvan

Dopisujte v Železjarja

O sporedu gledališča

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Zanimiva je tudi analiza vsebine sporeda zadnjih šestih sezon. 25 odst. sporeda obravnava čas in dogodke v razdobju od 1900 do 1945, torej polpreteklo obdobje, 23 odstotkov sega po vsebini še bolj nazaj in šteje med klasično, 21 odst. zajema sodobni čas po letu 1945, preostalih 31 odst. sporeda pa časovno ni mogoče opredeliti (pravljice, fantazija in podobno). Nič manj ni zanimiva analiza, kdaj so dela tega sporeda nastala. Kar 60 odst. vseh del je bilo napisanih po vojni (!), 25 odst. v tem stoletju, kar še štejemo k moderni dramatik, ostalih 15 odst. pa pripada klasični dramski literaturi.

S primerjavo podatkov lahko ugotovimo (vsaj pri sporedu našega gledališča), da

ima komaj tretjina (!) sodobnih dramatikov »pogum« obravnavati današnji čas in človeka, drugi dve tretjini pa raje segata po polpreteklih in zgodovinskih vsebinah!

Primerjava te analize premier z analizo števila uprizoritev ne pokaže velikih razlik. Le število uprizorjenih dram je še nekoliko večje proti številu uprizorjenih komedij kar dokazuje, da se gledališko vzgojena publika bolj nagiba k tehtnejšim in vrednejšim delom, še bolj pa se dvignejo uprizoritve del s sodobno vsebino v primerjavi z drugimi vsebinami, kar je pomemben klicaj, ki opozarja, da si publika želi videti na odru čim več sebe in svoj čas. Žal ta klicaj vse premalo upoštevajo dramatik, zlasti domači in gledališču ne kaže drugega kot čakati na boljše čase (to je — dramatik).

Pregled obiska in odziva publike je ob vsem tem odveč. Obisk publike ne more biti objektivno merilo repertoarne politike, kajti ta obisk je odvisen od prepričljivosti in uspelosti uprizoritve, ne pa od samega dela, odvisen od »fame« o predstavi, ki jo hote ali ne hote ustvari »božji glas ljudstva« ali več ali manj zveličavna taka in drugačna kritika — in celo od vremenskih prilik, ki jih v naši dolgi jeseniški vasi ne gre podcenjevati. Upoštevanja vredna bi bila le kvaliteta uprizoritve, kar pa se žal analitično ne da oceniti. Po izkušnjah sodeč ta kvaliteta povprečnega gledalca niti preveč ne gane, kajti »igra« je zanj dobra ali slaba v celoti, ne glede na večjo ali manjšo posamezno uspelost režije, igralcev, scene, kostumacije, luči itd.

Pozornemu bralcu je po

vsem tem gotovo jasno, kakšna so osnovna načela pri sestavi sporeda našega amaterskega gledališča. Na kratko povzeto so ta načela naslednja: spored naj bo čim bolj pester in naj zajema dela od klasike do modernih in najsodobnejših del — resen in zabaven del naj si delita polovico, ob vsem tem ima predvsem prednost domača in aktualna dramatika, toda brez pretiranega eksperimentiranja in modernizma. In temu načelu zvest je tudi predlog okvirnega repertoarja za jubilejno 20. sezono 1964-65.

Slovenska dela so zastopana s predvojno dramo F. Kozaka »PUNČKA«, s sodobnima dramama J. Potrča »NA HUDI DAN SI ZMEROM SAM« in M. Zupančiča »DOLINA NESTETIH RADOSTI« ter farso I. Cankarja »POHUŠANJE V DOLINI SENT-FLORJANSKI«. Jugoslovanski deli sta sodobna igra B. Jovanovića »PRIMER TOV. KOPRIVICE« in komedija

nepoznanega hrvaškega pisca iz 17. stoletja »TRIJE ZALJUBLJENCI«. Moderno tujo dramatik predstavljata komedija Francoza M. Acharda »ODKRITOSRČNA LAZNIVKA« in igra Italijana L. Candonija »EVA SE BO RODILA JUTRI«. Klasiko pa poleg že zaigrane komedije C. Goldonija »RIBISKE ZDRAHE« predstavljata še starogrška Aristofanova komedija »LIZISTRATA« in Shakespearejeva tragedija »ROMEO IN JULIJA«. Razumljivo je, da repertoar dopolnjuje še dve mladinskih del in sicer pravljica »PRINCESKA TRMOGLAVKA« in Ingoličeva vojna zgodba »MILICA NE SME UMRETI«.

Čeprav naslovi ne povedo vsega in bo od navedenih del uprizorjenih največ osem, je vendarle iz sporeda razvidno doslej prakticirano in v tem sestavku analizirano načelo sestave sporeda našega amaterskega gledališča.

BOJAN ČEBULJ

Težave z radijsko postajo

O izgradnji nove radijske postaje na Jesenicah je bilo pred nedavnim že marsikaj napisanega, tako v »Železariju« kot v drugih dnevnikih in tedenskih časopisih. Da pa je ustanovitev tega novega in težko pričakovanega — vsaj pri širšem krogu občanov — informacijskega sredstva tako težka, so med drugim predvsem objektivni vzroki — finančna sredstva in za to primerni prostori. Obstojijo pa, kot povsod drugje, tudi zastarela, na žalost še zmeraj preveč konservativna gledanja, ki pa se bodo morala umakniti, oziroma so se že, naprednejšim in progresivnejšim tendencam po čim hitrejšem in točnejšem obveščanju naših občanov.

Vsakdo, ki je kdajkoli sodeloval v kakršni koli družbeni organizaciji, samoupravnih in občinskih organih, dobro pozna težave, s katerimi se ta vodstva vsakodnevno srečujejo, češ da občani oziroma proizvajalci vse premalo vedo, kaj se v komuni dogaja, o čem razpravljajo in sklepajo njihovi organi, kako jih v teh organih zastopajo njihovi izvoljeni predstavniki itd.

Da je ta trditev resnična, potrjujejo naslednja dejstva: poleg tednika »Železar«, katerega prejemajo le zaposleni v železarni in ki prinaša pretežno le problematiko svojega delovnega kolektiva, ostali dnevni in tedenski časopisi zelo skromno pišejo o Jesenicah oziroma naši komuni. V letošnjem prvem polletju je dnevnik »Delo« povprečno objavil en članek na mesec, »Ljubljanski dnevnik« samo športne novice, medobčinski list »Glas«, ki izhaja dvakrat tedensko in katerega letno dotiramo iz občinskega proračuna s 5 milijoni dinarjev, pa je objavil povprečno prav tako le štiri članke tedensko in nekaj

krajših obvestil. Približno tako kot »Delo« lahko ocenjujemo tudi RTV Ljubljana.

Prav na osnovi teh dejstev so se občinska vodstva družbeno-političnih organizacij navdušila za predlog elektrotehničnega društva, da bi za rešitev tega vprašanja ustanovili lastno srednjevalovno radijsko postajo.

Iniciativni odbor, katerega je na predlog Občinskega odbora SZDL imenoval svet za prosveto in kulturo občinske skupščine na seji 24. junija letos, je z 12 člani takoj pristopil h konkretnemu delu. Odbor se je razdelil v tri komisije. Gospodarska komisija si je zadala nalogo, da zbere pri delovnih organizacijah čim več denarnih sredstev in s tem zagotovi tehnični komisiji nemoteno delo, tako pri nabavi potrebne opreme kot preureditve primernih prostorov. V tem času pa je tudi tretja programska komisija intenzivno pripravljala v različnih oblikah predloge, kako in v katerem času naj bi potekal program tega radia.

Največ uspeha — seveda z razumevanjem delovnih or-

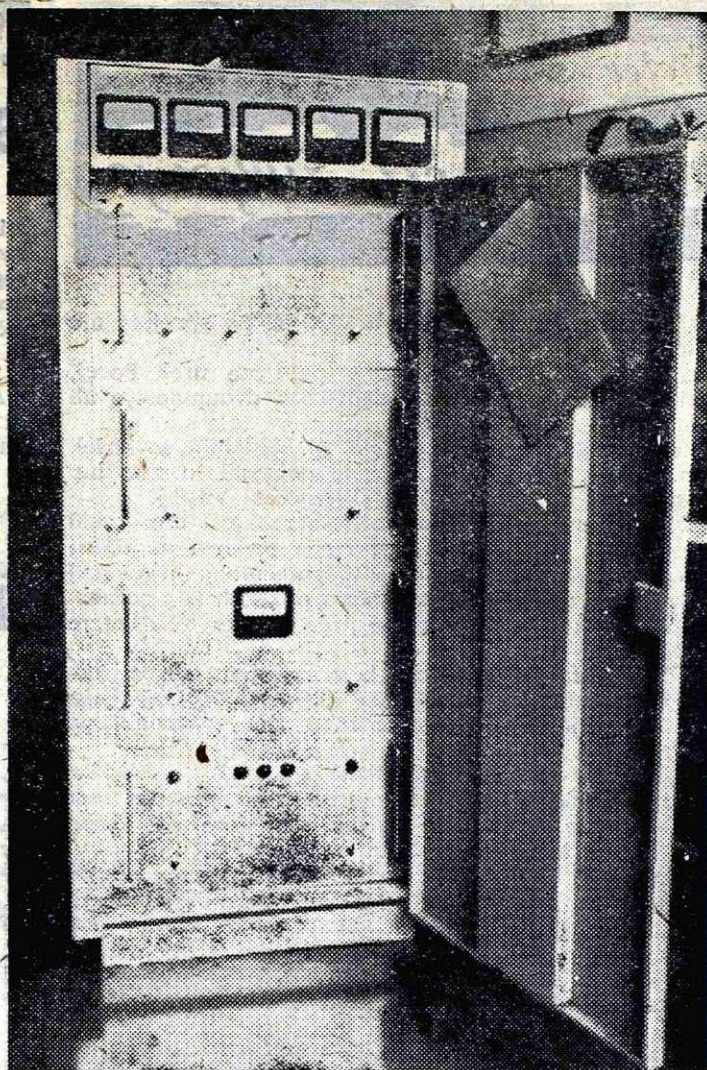
ganizacij, je imela gospodarska komisija, kateri je uspelo v 38 delovnih organizacijah zbrati nekaj več kot 3 milijone denarnih sredstev, ki so zadostovala, da je tehnična komisija lahko takoj nabavila oddajnik in nekaj rezervnih delov. Nabavljeni oddajnik je srednjevalovni in ima jakost 50 V.

Računamo, da bo ta jakost zadostovala, da bodo program lahko sprejemali občani na celotnem območju jeseniške komune. V kolikor bi prišlo do morebitnih odstopanj — predvsem v gornjesavski dolini — obstoji možnost, da jakost oddajnika povečamo do 1000 V. S to jakostjo pa bi zajeli območje celotne Gorenjske.

Studio in ostale prostore bo postaja imela v domu strelcev »Tomaža Verdnika« pod Mežakljo. Celotna investicija bo veljala več kot 6 milijonov dinarjev. Tu so všteti tudi stroški za preureditev prostorov v strelskem domu. Večjo vsoto, ki bo potrebna, predstavljata še dva antenska stolpa, visoka 35 m, za katere upamo, da jih bo odstopil in namestil kolektiv železarne.

Ce bo šlo vse po načrtani poti, ponekod mogoče z večjim razumevanjem kot doslej, se bo jeseniški radio oglašil že v tem letu.

Zdravko Anderle

50 V radiooddajnik, ki je namenjen za radijsko lokalno postajo na Jesenicah. Ta bo z rednimi oddajami začela po vsej verjetnosti že v decembru

Mladinska konferenca ZIC

Kakor vsako leto je organizirala mladina poklicne in tehniške srednje šole tudi letos mladinsko konferenco. Okoli 500 mladincev omenjenih šol se je zbralo v sredo popoldne v Čufarjevem gledališču in poslušalo poročila o delu mladinske organizacije v minulem šolskem letu in o delu šolske skupnosti. Iz sicer skrbno pripravljenih poročil je bilo razvidno, da niti mladinska organiza-

cija niti šolska skupnost v minulem šolskem letu nista delovali tako kot naj bi. Konferenca sicer ni grajala nedejavnost mladine v minulem šolskem letu, pač pa je nakazala vrsto smernic za izboljšanje dela v tekočem šolskem letu. Sprejeli so sklep o izdajanju lastnega glasila, o poživitvi dejavnosti Ljudske tehnike, dejavnosti kluba OZN, o ustanovitvi kluba mladih proizvajalcev, šolskega pevskega zbora in predvsem o skrbi za vzgajanje mladine v socialističnem duhu, kar je poglavitna naloga Zveze mladine kot politične in vzgojne organizacije. Šolska skupnost bo v tekočem šolskem letu po svojih predstavnikih aktivneje sodelovala pri samoupravljanju šol, v večji meri skrbela za učne uspehe učencev in vodila računa o večji aktivnosti razrednih skupnosti šol. Zelo uspelo konferenco je dopolnil upravitelj gledališča »Tone Čufar« tov. Bojan Čebulj, ki je predaval v drugem delu o gledališki umetnosti, o turneji jeseniškega gledališča po Italiji, o sodelovanju na hvarskem festivalu ter tam doseženem uspehu in o dvajsetletnici gledališča. Svoje predavanje je ilustriral s filmom in diapozitivi. Vsekakor je bila konferenca odraz 500 mladih ljudi, ki teže ne le po strokovni in splošni izobrazbi, temveč tudi po socialni, socialistični vzgoji.

Irena Ažman
4. razred osn. šole
»Prežihov Voranc«

Ob praznovanju dneva pionirjev so jeseniški pionirji iz osnovne šole »Prežihov Voranc« obiskali Obranco

Pionirski pohod na Obranco

29. september je vsako leto dan pionirjev. Na ta dan prirejajo pionirji izlete v naravo in razne proslave. Mi smo imeli pionirsko konferenco že v soboto. Izvolili smo nov odbor našega odreda.

Pionirji in mladinci naše šole smo praznovali dan pionirjev z izleti in pohodi v partizanske kraje. Četrti razredi smo se odločili, da bomo šli na Obranco. Ob pol osmih smo se zbrali pred šolo in se po Cesti maršala Tita, čez železniški most in naprej napotili na Poljane. Na Poljanah smo si ogledali spominsko ploščo članom KPS, ki so tod pred vojno skrivaj zborovali. Na njej piše: »Na tratah teh enotnost pest je delavska skovala, potem s krvjo najžlahtnejšo teptanim vsem mogočen kres svobode je prižgala!«

Ko smo se odpočili, okrepčali, smo se preko senožeti in bukov gozd napotili proti Obranci. Utrujeni, lačni, najbolj pa žejni, smo posedli nedaleč od ograje in začeli polniti želodčke z dobrotami, ki smo jih prinesli s seboj. Nato smo odšli k spomeniku in spominski plošči,

da počastimo spomin padlih partizanov. Na spomeniku je vklesan napis: »1.8. 1941 je 42 borcev Cankarjeve čete sprejelo prvo odkrito borbo proti nemškim zavojalcem. V tem boju sta padla jeseniška kovinarja partizana Ferdo Koren in Viktor Arzenšek.«

Odpravili smo se nazaj domov. Šli smo po isti poti. Hitro smo prispeli na Poljane, saj smo se skoraj vso pot vozili po hlačah. Več hlač je imelo luknje; med njimi so bile tudi moje. Na Javorniku smo se razkropili na vse strani vsak na svoj dom. Izlet mi je bil zelo všeč in si želim še več takih. Naučila sem se svežega planinskega zraka, spoznala pa tudi nov spomenik in spominsko ploščo na Obranci.

Ko se vrača življenje

Najbrž pri naših ljudeh svoje branže ne bo sprejeta nič drugače.

Pa kaj vruga se spuščam v politične ure? Povej, Vasili, kdo je pri tebi! Ne odgovori z dvomnostjo ali vprašanjem?

Starčevi lasje so stali pokonci in beli uhlji so štrleli v stran. Mirno, razumevajoče ju je pogledal in tisti hip je postal spet stari molčeči in skrivnostni Vasili.

Nekaj trenutkov je opazoval vse redkejši dim iznad strehe. Kakor bi dognal, da je treba priložiti na ogenj in kakor bi bilo tisti hip samo to pomembno, je dvignil svojo roko in jima z razprto dlanjo pokazal, naj počakata. Potem se je zasukal in krenil proč v goščavo, iz katere je prilezel.

Polde in Martin sta računala z njegovimi sto previdnostnimi merami. Zategadelj sta razumevajoče počakala. Pustila sta svoje misli, da so se med tem sprehodili po samotni dolini.

Vrnil se je z naročjem smrečja, ki ga je krčevito stiskal k sebi; očitno zato, da bi mu katera izmed vejic ne zdrknila na tla. S stopali, zaviti v vrečevinaste krpe, ni pušchal skoraj nobenih sledi.

»Takole se hodi,« jima je dejal. Predse je spustil nekaj vejic in stopil nanje. »Martin, pobiraj!« je ukazal komisarju, ki je bil zadnji. »In pazi, da ne bo kaj ostalo!«

Previdno je stopal na vejice, ki jih je spuščal predse in se večkrat oziral, če so koraki obeh partizanov naravnani točno na smrečje.

Ni ga motilo, da so za dobrih sto metrov poti potrebovali skoraj četrto uro. Ko je stopil na umazan sneg pred bajto in počakal, da sta prišla za njim, se je ozrl naokrog in si segel v lase. Pogladil se je po temenu in jima dejal:

»Ne vem, kaj bo jutri z vama. Ali pojutrišnjem, ali v tisočih dneh do konca. Zgodi se tudi tisto, na kar nihče ne računa. Da koga ujamejo živega. Tudi to se vama lahko primeri. In če se zgodi, zapomnita: v Pasji dolini nista bila nikoli! Ne zaradi mene. Mene ne bodo dobili. Zaradi tega, ker hočem imeti tu mir. Tu se ne sme vedeti, da je vojna.«

»Nehaj že vendar in pusti naju noter,« je presekala Martin, ki ni mogel več krotiti svoje nestrpnosti.

Vasili mu je potegnil smrečje iz rok in ga raztresel pred pragom. Na njem si je ocedil svojo vrečevino in jima ukazal, naj naredita enako. Sneg pred kočo je bil mestoma poledenel in je blestel v umazanih barvah pomij in odlijača. Partizana sta imela uprte oči vanj, ker nista marala ugovarjati Vasilijevi domnevi, da bi ju lahko tudi ujeli. Dobro sta vedela, da se to ne more zgoditi, a ta čas se jima je zdelo popolnoma neprimerno ugovarjati starcu, ki je končno le segel v špranjo zraven podboja in začel odrivati zapah na notranji strani.

Želela sta si, da bi čim prej stopila v kočo. Zdelo se jima je, da ju čaka konec njunega pričakovanja, čim bodo vrata odprta.

Samotar je potegnil roko iz špranje, se zravnaval in se s hrbotom naslonil na vrata, da so se škripaje odprla. Pred njima je zazijal temen prostor, ki ga je medlo osvetljevala svetloba umazanega okna na vzhodni steni. Prestopila sta se proti pragu in se nagnila naprej, kakor da hočeta hkrati v kočo. Vasiljeva roka ju je zadržala:

»Počasi! Tjale stopi!« je pokazal Poldetu k skladanici polmetrskih polen. »Straži! Za vsak primer je dobro imeti eno oko zunaj.«

Polde je zaškrtal z zobmi. Vse njegove vojaške sposobnosti so bile pred tem starcem ničeve. Stopil je za drva in se ozrl po dolini, ki je ležala spodaj mirna, kakor bi nikjer na svetu ne bilo vojne. Vzdrž nje je držala samotarjeva gaz, obakraj so bil črni gozdovi in nizko nad njo so ležali svinčeni oblaki. »Le kdo, vruga, bo šaril po tej le puščavi,« je dejal in si popihal v premle roke.

Martin se je med tem težko privajal v poltemo v bajti.

»Sem stopil!« mu je ukazal samotar in ga potegnil k omari ob steni, ki je bila visoka za moža. Med tem je stopil k ognjišču in razgrebel žerjavico ter jo razpihal. Na ogenj je položil nekaj polen in si začel odvezovati z nog žakljevine.

»Odpri omaro in izdevaj vse ven!« je ukazal Martinu, ki je med tem spregledal skozi mrak in točno zaznal vso ropotijo, našarjeno navzkriž po koči.

Komisar je obrnil okovani težki ključ, da bi odprl nerodna vrata. Ključavnica je zaškrtala, a vrata se niso dala odpreti.

Mladi v jeseniškem alpinističnem odseku

Ze vsa leta po osvoboditvi se trudi jeseniški Alpinistični odsek v sklopu Planinskega društva Jesenice obdržati raven alpinističnega udejstvovanja na višini, ki so jo dosegli jeseniški Skalaši že pred vojno. Imena Jože Čop, Matjež Frelih, dr. Miha Potočnik, Janez Krušič, Uroš Župančič, Marko Butinar, Pavle Dimitrov in še mnoga druga so za vedno vpisana v naših najtežjih stenah.

Alpinistični odsek se trudi vzgajati tudi mladino v duhu prave ljubezni do gora in do alpinistične dejavnosti.

Mitja Košir

Izmed mnogih, ki gredo skozi trdo šolo alpinističnega udejstvovanja, jih vedno ostane nekaj, ki obdrže in nadaljujejo svetle tradicije Alpinističnega odseka Jesenice. Odstotek tistih, ki ostanejo je sicer zelo majhen, kajti plezanje je tako zahtevna disciplina, da kaj kmalu naredi izbor, v katerem slabši odpadejo. Le tisti, s primernimi fizičnimi lastnostmi vzdržijo in napredujejo. Izmed desetih mladincev se navadno razvijeta dva, kvečjemu trije v vrhunske alpiniste.

Lepe uspehe je pokazal prav v letošnjem letu sedemnajstletni pripravnik Alpinističnega odseka Jesenice Mitja Košir.

Za slovo koncert oskrbovancem doma

Člani okteta, ki je v minulem šolskem letu deloval na jeseniški gimnaziji, so se odločili prirediti pred odhodom na nadaljnji študij v Ljubljano in drugam, še en koncert. Po obnovitvi naštudiranega programa, ki so ga dopolnili z instrumentalnim triom in dvema pesmima jeseniškega solista Jaka Jeraša, so obiskali v soboto zvečer Socialno zdravstveni zavod »Franceta Berglja« na Jesenicah. Oskrbovancem so priredili s koncertom prijeten in nepozaben večer. Program so sprejemali poslušalci s toliko večjim zanimanjem, ker so ga izvajali mladi fantje, ki

stičnega odseka Jesenice Mitja Košir. V trdi šoli Alpinističnega odseka je vzdržal in marljivo vadil že od leta 1957. Zadnja tri leta je hitro napredoval. Bavarska smer, Skalaška smer, Ladja, Čopov steber, vse v severni steni Triglava, potem Comicejev raz v Jalovcu in še mnoge druge lažje in težje smeri je zmogel mladi pripravnik. Tovariš v navezi mu je Klavdij Mlekuš, dvajsetletni alpinist iz Mojstrane. Prav letos sta zmogla v sedmih urah prvenstveno smer šeste težavnostne stopnje (skrajno težavno) in sicer direktno smer v Črno grapo v severni steni Triglava. To smer si je željno ogledalo že mnogo renomiranih plezalcev, toda nihče se še ni postopil gladkih, od vode izlizanih plošč v navpični steni. Za to storitev zaslužita čestitke vseh, ki se spoznajo na plezanje.

Kljub temu, da je mladi Mitja dosegel že zavidljivo višino spretnosti in znanja v plezanju, to še vedno ni njegov višek. Moral bo vaditi še in še, moral se bo odpovedati marsičemu, da se bo obdržal v borbi za prestiž. Na mlade talente, ki žive v pravem okolju, postane prej ali slej pozorna Planinska zveza Slovenija in tako kot je Mlekuž že kandidat za Himalajo, tako bo tudi Mitja prej ali slej prišel na vrsto. Razvoj alpinista ni hiter, šele s tridesetimi leti se alpinist razvije v zrelega, razsodnega gornika, ki obvlada vse prilike. Prednost mladim je ravno v tem, da imajo čas za razvoj, nenadni vzpon v razvoju je kvaren, še posebej če preide skromnost v preveliko samozavest in če se izleti zaključujejo pri kozarcu. Mitju želimo, da bi se še naprej uspešno boril s težavami v gorah, da bi izkoristil svoj talent iz te prve stopnje v razvoju, ki jo je dosegel, v nadaljnje stopnje razvoja za afirmacijo naše lepe domovine in Jesenic v vse težjih podvigih doma in v tujini. P. C.

Novice o šahu

Pred kratkim se je končal četrti malni turnir za društveno prvenstvo, na katerem so imeli pravico nastopa vsi nžje kategorizirani igralci. Za turnir se je prijavilo samo dvanajst igralcev, ker je bil turnir v avgustu in septembru, ko je večna članov na rednih dopustih. Prihodnje prvenstvo bo treba vsekakor, kljub izredno bogatem in natrpanem koledarju, izvesti v spomladanskih mesecih.

Pravico nastopa na polfinalnem turnirju so si priborili Janez Oblak, Milutin Ristanovič, ki sta dosegla tudi III. kategorijo in Slavko Krmelj ter Alojz Krivic.

6. oktobra 1964 se je začel polfinalni turnir za društveno prvenstvo, na katerem

sodeluje 12 igralcev in od tega 4 drugokategorniki, 7 tretjekategornikov in en četrto kategornik. Odigrani sta bili dve koli ter vodijo z dvema točkama Kaše, Zupan Z., Ristanovič, Pongrac in Pavlin.

Prvih šest igralcev si bo priborilo pravico nastopa na finalnem društvenem turnirju.

ŠAH

ju, ki bo v decembru.

V soboto in nedeljo 17. in 18. oktobra nas bo obiskala šahovska ekipa iz Čedada (Italija), s katero se bomo srečali že v tretje. Jeseničani bomo nastopili s kombinirano ekipo, saj bo prva ekipa sodelovala iste dni na moštvenem prvenstvu Slovenije v Rogaški Slatini ter poizkušali osvojiti drugo mesto in s tem pridobiti pravico nastopa na moštvenem prvenstvu Jugoslavije. Vsekar bodo borbe zelo izenačene in napete in z malo športne sreče lahko upamo na dostojno uvrstitev na tem prvenstvu, vendar pod pogojem, da bomo nastopili kompletni, kar pa je že sedaj glavni problem.

Zdravko Zupan

ZA ŠALO

»Tako stori kot jaz: zjutraj zgodaj vstajaj, potem mrzla prha in še tek po vrhu preden greš v službo.«

»Za vruga, in kako dolgo že to počneš?«

»Prihodnji teden začnem.«

Kaj bomo gledali v kinu

KINO »RADIO«

17. in 18. oktobra ameriški barvni CS film VELICAST-
VENIH SEDEM, ob 17. in
19.30, v nedeljo tudi ob 14.30
Zaradi izredne dolžine filma
cene vstopnicam zvišane za
30 din.

19. oktobra nemški barvni
film MAZURKA LJUBEZNI,
ob 17. in 19. uri

20. in 21. oktobra mehiški
barvni mfil NEVIHTA NAD
MEHIKO, ob 17. in 19. uri

22. in 23. oktobra ameriški
barvni VV film PAST ZA
STARŠE, ob 17. in 19. uri

24. oktobra ameriški barvni
CS film KLEPETANJE NA
BLAZINI, ob 17. in 19. uri

KINO »PLAVŽ«

17. in 18. oktobra mehiški
barvni film NEVIHTA NAD
MEHIKO, ob 18. in 20. uri,
v nedeljo tudi ob 11. uri

18. oktobra nemški barvni
film MAZURKA LJUBEZNI,
ob 16. uri

19. in 20. oktobra ameriški
barvni CS film VELICAST-
VENIH SEDEM, ob 17.30 in
20. uri. Zaradi izredne dolžine
filma cene vstopnicam
zvišane za 30 din.

22. in 23. oktobra angleški
film NEPOZABNA NOČ (TITA-
NIC), ob 18. in 20. uri

24. oktobra amer.-angl. film
KRIK STRAHU, ob 18. in 20.
uri

Kino ŽIROVNICA

17. oktobra špansko-argen-
tinski film CRNA KRONIKA

18. oktobra sranc-italijanski
barv. CS film CARTOUCHE
Zaradi izredne dolžine filma
cene vstopnicam zvišane za
30 din

21. oktobra ameriški barvni
CS film VELICASTVENIH
SEDEM.

Zaradi izredne dolžine filma
cene vstopnicam zvišane
za 30 din

24. oktobra angleški film
NEPOZABNA NOČ (TITA-
NIC)

Kino DOVJE

17. oktobra franc.-italijan-
ski barvni CS film CARTOU-
CHE

Zaradi izredne dolžine filma
cene vstopnicam zvišane
za 30 din

18. oktobra špansko-argen-
tinski film CRNA KRONIKA

22. oktobra ameriški barvni
CS film VELICASTVENIH
SEDEM

Zaradi izredne dolžine filma
cene vstopnicam zvišane
za 30 din

24. oktobra mehiški barvni
film NEVIHTA NAD MEHI-
KO

Kino KOROSKA BELA

17. oktobra angleški film
NEPOZABNA NOČ (TITA-
NIC)

18. oktobra jugosl.-nemški
barvni CS film WINNETOU
Zaradi visoke najemnine
filma cene vstopnicam zvi-
šane

19. oktobra mehiški barvni
film NEVIHTA NAD MEHI-
KO

24. oktobra ameriški barvni
VV film PAST ZA STARŠE

Kino KRANJSKA GORA

17. oktobra jugosl.-nemški
barvni CS film WINNETOU

Zaradi visoke najemnine
filma cene vstopnicam zvi-
šane

18. oktobra angleški film
NEPOZABNA NOČ (TITA-
NIC)

22. oktobra mehiški barvni
film NEVIHTA NAD MEHI-
KO

23. in 24. oktobra ameriški
barvni CS film VELICAST-
VENI H SEDEM

Zaradi izredne dolžine filma
cene vstopnicam zvišane
za 30 din

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 16. oktobra od
12. ure do 23. oktobra do 12.
ure.

ZAHODNI DEL JESENIC:
dr. Milan Čeh, Jesenice, Ce-
sta maršala Tita 88, telefon
82-245, int. 728.

VZHODNI DEL JESENIC:
dr. Franc Trampuš, Jesenice,
Cesta revolucije 9, telefon
82-245, int. 874.

Hokejisti spet doma

V petek so se igralci Jesenic in Kranjske gore vrnili z dva-
najst dnevnih priprav v CSSR. Bili so gostje češkoslovaškega
državnega prvaka v hokeju na ledu ZKL Brno. Jeseničani so
pred odhodom iz CSSR odigrali še eno tekmo v sredo zve-
čer. Njihov nasprotnik je bilo drugoligaško moštvo Gott-
wald, ki so ga premagali s 5:4. To je bila četrta zmaga
jeseniških hokejistov na Češkem.

Moštvo Jesenic je treniralo
tri ure dnevno v novi hali
ZKL Brno, ki sprejme 12.000
gledalcev. V začetku jih je
nekoliko motila vročina, ven-
dar pa so se kmalu privadili.

Vodstvo potovanja in tren-
erja sta sestavila nove na-
pade, zaradi odhoda Smoleja
k vojakom. Tako sedaj igrajo
v prvem napadu Klinar, Tiš-
ler, Ivo Jan, v drugem pa Va-
lentar, Felc in Mlakar. Vrata
Jeseničanov bo branil Koran-
tar, ki je pokazal izreden ta-
lent. V obrambni vrsti ni
prišlo do sprememb. Za tretji
napad Jesenic se tehnično
vodstvo še ni odločilo.

Po prvih srečanjih in od-
igranih tekmah se vidi, da je
moštvo Jesenic letos zelo do-
bro pripravljeno. Izpiliti bo
treba še nekatere pomanjklji-
vosti, ki so se pokazale na
pripravah. Posebno pohvalo
zasluži obrambna vrsta, ki je
svojo vlogo zelo dobro od-
igrala, medtem ko napadi še
niso uigrani.

V pogovoru z vodji poto-
vanja smo zvedeli tudi neka-
tere zanimivosti iz CSSR. Ho-
kejski klub ZKL Brno ima
osem moštvev. Vsako moštvo
ima svojega trenerja, ki skrbi
samo za svoje varovance. Za
kadre skrbijo zelo dobro, saj
imajo v hokejski šoli 160 pio-
nirjev, iz katerih bodo izbrali
najboljše. V hokejsko šolo je
sprejet vsak, če zna zelo dobro
drsat, šele nato dobi hokej-
sko palico. Pri ZKL Brno ima-
jo tudi posebno šolo za hokej-

ske vratarje. Ker ti otroci
hodijo v šolo, imajo trenin-
ge ob 5. uri zjutraj in ob
10. uri zvečer. V šoli vlada
velika disciplina, ker se vsak
boji prekršiti red, saj pred
vrati šole čaka sto novih in-
teresentov. Hokejske tekme
prvega moštva so zelo obi-
skane, stadion je poln do zad-
njega kotička. Prvo moštvo
je v sezoni zelo zasedeno, ta-
ko da na tekme potujejo z
letali. Zanimivo je tudi to,
da trenirajo tudi na dan, ko
imajo zvečer tekmo. Na Če-
škem je sedaj v polnem teku
državno prvenstvo, ki ga bo-
do sigurno že desetič osvojili
Brnčani. P. K.

MALI NOGOMET

V okviru medobratnih
športnih tekmovanj bo letos
zopet na sporedu tekmova-
nje v nogometu. Pred leti je
bila ta popularna športna
panoga črtana iz programa.
Vzrokov za to je bilo več.
Vse češče poškodbe nastopa-
jočih, mnogo preprirov in ne-
soglasij itd.

Letos pa je na sporedu le
tekmovanje v malem nogo-
metu, ki se od običajnega
nogometa razlikuje v tem, da
se igra na manjšem igrišču
s 7 igralci. Igra se 2 x 25
minut in igranje je dovolje-
no samo v copatah. Komi-
sija za športno rekreacijo
upa, da bo to tekmovanje
vzbudilo dosti zanimanja pri
igralcih, kakor tudi gledalcih.

-nc-

Izredna gradbena prizadev- nost je jeseniških gornikov

Kakor so številni domači in tuji ljubitelji ter obisko-
valci naših gora že pred leti kritično ugotovili, da so vse
naše številne planinske postojanke zastarele, pretesne in
neurejene, prav tako to iz leta v leto ugotavljajo tudi obi-
skovalci iz našega kovinarskega mesta.

Zato so se z drugimi ljubi-
telji gora, planinci gospodar-
stveniki in gradbinci odloči-
li rešiti težak in neurejen
stanovanjski problem v go-
rah. Planinci z Javornika in
Koroške Bele so že lani zgra-
dili in izročili namenu nov
Staničev planinski dom, ki
je trenutno ena izmed naših
najbolj reprezentančnih pla-
ninskih postojank v naših
gorah, ki jih vsako leto obi-
šče preko milijon navduše-
nih in zadovoljnih domačih
in tujih ljubiteljev gora.

Kljub temu, da gospodar-

ski pogoji trenutno niso rož-
nati in vsepovsod primanj-
kuje pridnih in marljivih
ljudi, v še večji meri pa fi-
nančnih sredstev, so gorniki
z Jesenic začeli z veliko pri-
zadevnostjo graditi kar štiri
nove in nujno potrebne pla-
ninske postojanke.

Planinsko društvo Jesenice
gradi z velikimi težavami
nov planinsko-smučarski tu-
ristični objekt na Vršiču.
Nov Tičarjev planinsko-smu-
čarski dom je nujno potre-
ben za nadaljnji perspektiv-
ni razvoj in napredek Vrši-
ča.

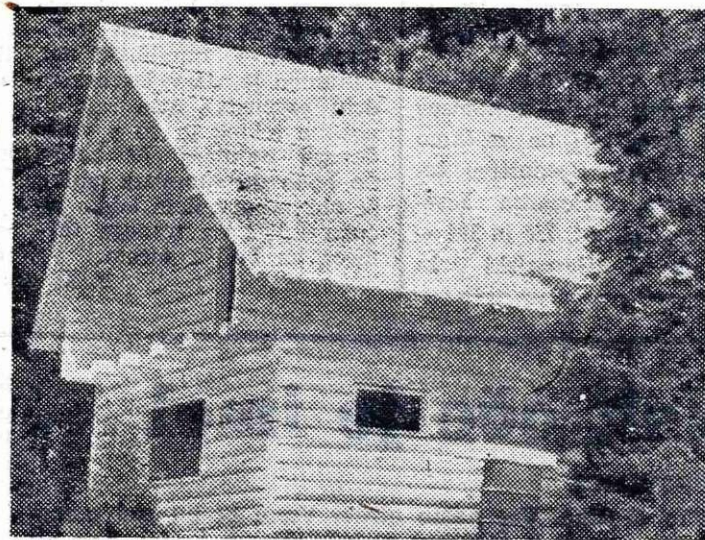
Gorski reševalci so podjet-
no in marljivo zgradili na
Španovem vrhu nad Črnim
vrhom svoje zavetišče, ki je
nujno potrebno za naglo raz-
vijajoči celotni rekreacijski
center jeseniških železarjev.
Gorski reševalci so pohiteli
z delom in zavetišče na Špa-
novem vrhu je tik pred do-
graditvijo. Marljivi gorski re-

Voglu, kjer so z dograditvijo
nove gondolske žičnice ideal-
ni pogoji za množično planin-
stvo in visokogorski smu-
čarski šport na relaciji Vo-
gel — Komna.

Podjetnim plezalcem in al-
pinistom je v veliki meri pri-
skočila na pomoč železarna,
prav tako pa tudi podjetje
Transturist iz Skofje Loke.
Novo alpinistično zavetišče
na Voglu bo zgrajeno pod
Snežno konto na Zadnjem
Voglu, na idealnem mestu,
primerno oddaljenem od
Rjave skale. Plezanci in alpi-
nisti so se odločili, da bo
zgrajeno v slogu bohinjskih
stanov po načrtih arhitekta
inž. Špinčiča, ki urbanistično
urejuje novo planinsko smu-
čarsko turistično naselje na
Voglu.

Jeseniški gorniki pa sode-
lujejo tudi pri gradnji nove
Prešernove kočice na Stolu.

Vsi objekti, tako Tičarjev
dom na Vršiču, zavetišče
GRS na Španovem vrhu, za-
vetišče na Zadnjem Voglu in
tudi nov Prešernov planinski
dom na Stolu — najvišjem
vrhu cvetočih, in razglednih
Karavank — so namenjeni

Na Španovem vrhu so gorski reševalci zgradili novo za-
vetišče.

ševalci bodo odprli svojo
kočo na Španovem vrhu že
sredi oktobra. To bo eden iz-
med prvih nujno potrebnih
objektov v okolišu Črnega in
Španovega vrha.

Clani Alpinističnega odseka
pa so se odločili, da zgrade
svoje že peto zavetišče na

novi zdravi rasti in napredku
množičnega planinstva, viso-
kogorskega alpskega smuča-
nja in plezalnemu športu ter
alpinizmu, poleg tega pa tu-
di vsesplošni fizični in psi-
hični rekreaciji delovnih lju-
di in mladine.

Žuro

JUBILANTI 50-LETNIKI

V oktobru so in bodo praznovali svoj petdeseti
rojstni dan naslednji naši sodelavci: JOŽE KLINAR,
promet, 1. oktobra; FRANC MALEJ, Javornik II,
6. oktobra; FRANC ZIMA, martinarna, 11. oktobra;
AVGUST ZAVIŠEK, Javornik II, 14. oktobra; FRANC
JAKOPIČ, hladna valjarna in žičarna, 23. oktobra;
KRISTINA ERJAVEC, elektro delavnica Jesenice,
25. oktobra.

Iskreno čestitamo!

Športne brzojavke

Judo sekcija pri TVD Partizan je končno dobila »tam-tam« blazine za treninge in tekmovalna judoistov. Dobavila jih je tovarna usnja Slovenska Bistrica.

Vratar jeseniških hokejistov je bil na pripravah na češkoslovaškem poškodovan. Dobil je puck v zgornjo ustnico. Zato bo v prihodnje branil z zaščitno masko.

Jugoslovanska državna reprezentanca v hokeju na ledu je izgubila prvo srečanje s Füssenom z 10:3 (4:0, 3:3 in 3:0).

Nogometaši Jesenic so v nedeljo igrali v Kranju in izgubili srečanje z moštvom Kranja z 1:0.

Dela na igrišču Podmežakljo tečejo normalno naprej kljub deževnemu vremenu. Zabetoniran je venec ledene ploskve. Postavljajo tudi že nosilce bande in pripravljajo ograjo za tribuno.

V torek zvečer je bil izvoljen nov odbor drsalno-kotalkarskega kluba, kateremu še naprej predseduje Janko Verdnik, njegov pomočnik pa je Majda Hutter. Ko bo na igrišču led, bodo takoj pričeli z rednimi treningi.

Hokejska reprezentanca Ju-

goslavije je v drugem srečanju na mednarodnem turnirju v Mannheimu premagala belgijsko ekipo Liège z rezultatom 7:5 (3:1, 2:2, 2:2). Tako so Jugoslovani osvojili tretje mesto za Füssenom in Mannheimom. Strelci za Jugoslavijo: Tišler 3, Beravs 2 ter Felc in Reno.

P. K.

Košarka

JESENICE : TOLMIN
77 : 55 (30 : 26)

V nedeljo je bila zadnja prvenstvena košarkarska tekma v Tolminu. Zmagali so Jeseničani s 77 : 55 (30 : 24).

JESENICE: Dolinar, Katnik 3, Sodja 18, Kerštajn 4, Svetlin 25, Škof, Novšak, Vauhnik 15, Čampa 12.

Tekmo je zelo dobro sodil Peterman pred 300 gledalci. Jeseničani so šele sredi prvega polčasa z nekaj zaporednimi koši prešli v vodstvo (18:12) in to prednost odbržali tudi ob koncu prvega dela igre. Tudi v drugem delu je bila igra v začetku več ali manj izenačena. Domačini so bili nevarni predvsem v hitrih protinapadih, kar je bilo glede na slabšo igro Jeseničanov v obrambi v tem času vzrok, da razlike niso uspeli povečati. Šele v drugi polovici drugega polčasa so gostje zaigrali bolj in uspeli zmanjšati rezultat.

Jeseničani so tako dosegli prvo mesto s štirimi točkami naskoka in s tem sodelovanje v I. republiški ligi. Zanimivo je, da v jesenskem delu prvenstva niso izgubili nobene tekme in so v vsaki dosegli najmanj 70 košev. Če bodo do spomladi izpilili še obrambo, potem lahko računa I. liga na resnega tekmeča za boljša mesta.

P. K.

Miniaturi SPENT

V domu TVD Partizan na Jesenicah je bil v soboto in nedeljo drugi republiški mladinski namiznoteniški turnir, ki se ga je udeležilo 75 tekmovalcev iz sedmih slovenskih klubov. To je bila obenem tehnična preizkušnja vodstva SPENT, ki pa ni popolnoma uspela.

Jeseničani so se dobro odrezali, saj so zmagali kar v treh disciplinah. Najbolje se je izkazala mladinka Krajzelj, saj je vsa srečanja odločila v svojo korist. Pohvalo zasluži tudi Buš, saj je bil med mladinci posamezno najboljši.

Rezultati:

PIONIRJI: Pangrič (Kranj) : Privšek (Ljubljana) 2:1

PIONIRKE: Žirovnik (Triglav) : Hanuš (Fužinar) 2:0

MLADINCI: Buš (Jesenice) : Kastelic (Ljubljana) 2:1

MLADINKE: Krajzelj (Jesenice) : Žirovnik (Triglav) 2:1

MLADINCI — pari: Pogacar, Gutenberg (Fužinar) : Markun, Somrak (Triglav) 2:0

MLADINKE — pari: Žirovnik, Luin (Triglav) : Krajzelj, Sedej (Jesenice) 2:1

Ekipno mladinci: Triglav.

Varstvo otrok

Odbor socialno-zdravstvenega zbora za proučevanje varstva otroka je pripravil osnutek »Informacije o varstvu otrok«. Ob obravnavi problematike otroškega varstva je prišel do zaključka, da je treba to problematiko razčleniti z vseh vidikov, upoštevajoč vzroke in tudi posledice, ki se kažejo zaradi nezadostne skrbi za varstvo in vzgojo otrok. Informacija zajema naslednja vprašanja s področja varstva otrok:

Ekipno mladinke: Jesenice.

— mesto in vsebina varstva otrok v socialistični družbi,

— vloga komune in krajevne skupnosti pri razvoju otroškega varstva,

— oblike dnevnega varstva otrok,

— problemi varstva dojenčkov,

— varstva v šolah,

— otroška letovanja,

— otroška igrišča,

— varstvo otrok, motenih v telesnem in duševnem razvoju,

— varstvo družbeno nepri-
lagajenih otrok,

— otroci pod družbenim varstvom,

— zdravstv. varstvo pred-
šolskih in šolskih otrok,

— problematika mladinskega prestopništva,

— problematika vzgojnih zavodov,

— problematika otrok po
vojni umrlih borcev.

Iz informacije je razvidno, da je otroško varstvo kot pomembna družbena dejavnost za oblikovanje mlade generacije in za splošen družbeni napredek zaostajala za splošnim gospodarskim in družbenim razvojem ter potrebami občanov. Informacija analizira sedanje stanje na tem področju, subjektivne in objektivne vzroke, ki so zavirali hitrejši razvoj otroškega varstva ter nakazuje ukrepe za izboljšanje sedanjega stanja.

Neurejeno otroško varstvo negativno vpliva na splošen porast produktivnosti zaposlenih, splošnega in individualnega standarda ter otežkoča enakopravno vključevanje moža in žene v gospodarsko in družbeno-politično življenje. Premajhna skrb za varstvo otrok lahko tudi občutno vpliva na padec natalitete. Ob teh ugotovitvah meni odbor, da je na področju družbenega varstva otrok potreben čim hitrejši kvaliteten in kvantitetni premik, kar se mora odraziti v bistveni okrepitvi materialne baze za potrebe družbenega varstva otrok in kar bo mogoče doseči le z ustrezno delitvijo narodnega dohodka. Varstvo otrok moramo v okviru programa sedemletnega družbenega razvoja obravnavati kot izredno pomembno nalogo. V praksi je bil dan večji poudarek vlogi šole pri varstvu otrok in vprašanju družbene prehrane otrok ter kot nosilca vzgojno-varstvene dejavnosti.

Rok Globočnik

Poraz slovenskega prvaka

V soboto je bila na odboj-karskem igrišču tekma med slovenskim prvakom Kanalom in moštvom Jesenic. Domačini so se tokrat izkazali, saj so zmagali s 3:2. Tekmo je sodil slabo Hvala iz Ljubljane.

JESENICE: Prešern, Bajt, Bogataj, Rössler, Potočnik, Eržen, Klinar, Kavčič in Zmit-
tek.

Tekma je bila tipično prvenstvena in nervozna. Prvi so se znašli domačini in dobili prvi set. V drugem setu

so nekoliko popustili, prav tako v tretjem, ki so ju osvojili gostje. Ko so vsi mislili, da je četrti set pri vodstvu gostov 9:3 že tudi zadnji, so domačini ponovno zaigrali odlično in izenačili na 2:2. Zadnji odločilni set se je pričel z bučnim navijanjem 250-glave množice. Povedli so Kanalčani, toda Jeseničani so z odlično igro priborili zmago, kljub pristranskemu sodniku. Gostje s prikazano igro niso opravičili prvega mesta v slovenski ligi.

Nek oče je imel ...

PRAVLJICA

Veliko družino. Vse polno otrok. Vsem bi bil rad pomagal, vse spravil k dobremu socialističnemu kruhu. Ker jih je bilo preveč in ker so imeli kar prehudo voljši tek, ni bil nikoli vesel. Zmajeval je z glavo, ko je ugotavljal, da mu otroci kar naprej nergajo, tudi takrat, kadar jih pelje malce v slaščičarno ali jim kupi nove obleke. Ne samo da nergajo. Vsak dan glasneje govore, kako oni rede očeta in kako krivičen da je.

Nehvaležnost je plačilo tega sveta, si je rekel stari in pri tem naredil račun. Nemogoče mi je akumulirati toliko materialnih dobrin, da bi jim zaustavil njihove vsak dan hujše planske želje, si je mislil. Zato bom naredil drugače. Nekaj otrok imam že kar velikih. Pal jim bom jesti, da se mi razvijejo do končne forme, da se jim okrepi pridobitnost. Potem jih bom postavil na fronto za ustvarjanje našega skupnega družinskega kruha. Zahteval bom od njih, naj mi pomagajo rediti ostalo družino. Če

bi jim nemara kanili umeti potegniti iz žepov kaj več denarcev za preživljanje našega družinskega kolektiva. In je oče vzel stvari v roko in je hčerkama kupil novih oblek in ju je poslal, naj začeta molsti devizne in domače denarce.

Sta hčeri vzeli očetov naklep hudo resno in vsaka po svoje in sta še dodali tiste svoje želje, ki jih imajo odrasčajoča dekleta vedno in zmeraj. Začeli sta ustvarjati dohodek, kakor se reče in je bilo dohodka še kar nekaj. Res do dandanašnjega dne družina od njunega dohodka še ni bolj sita in bolj oblečena, a dohodek je in oče ga je vsak dan bolj vesel. Hitro je odkril, da se starejša Gorenjka nekam bujneje bohoti in je ob tem stari naredil spet svoj račun. Tista, ki bo bolj spretna, naj ima več moje očetovske in naše skupne družinske podpore.

Do sem so očetovi načrti kar dobro plenjali, čeprav je zdaj že znatno turistično po-

barvana družina naletela na hude težave med drugimi večjimi in starejšimi turističnimi družinami. Ko pa je začel razlikovati pridobitno sposobnost svojih dveh hčera in si je nataknil za starejšo bolj roznata očala, je odprl fronto novih družinskih pri-
petij in sprožil prve spore, ki se vse bolj kanijo razširiti in ogroziti družino. Ni začela samo Poštica kuhati svoje šobe, tudi družinski planerji so začeli opozarjati, da jim stvari nekako niso povšeči.

Vendar je bil stari odločen izpeljati svoje zamisli. Ko je za letošnje leto mozgal po družinskih dohodkih, je Poštica zapisal višji družinski pavšal. Res ima ožja ramena in boke kot Gorenjkica, vendar ji je naračunal na njen narodni dohodek sorazmerno precej višji družinski prometni davek. Iz družinskega dohodka je Gorenjkici odstopil dva milijončka dinarjev več kot svoji drugorojenki in vse to zato, ker je lepota starejša

malo očarala njega samega in nekatere starejše otroke, pa zlasti zato, ker kani pozneje od prvorojenke več dobiti nazaj.

Druga postaja malo trmasta. Manj in manj je zadovoljna z družinsko politiko. Na nekem družinskem posvetovanju je že prišlo tako daleč, da je samovlada dobila v roke podatke o takšnem ravnanju, vendar se je še neka-
ko posrečilo preskočiti odpi-
rajoči se prepad. Najbrž dru-
gič ne bo šlo več tako.

»Jaz sem res še bolj suha in moram najprej sebe malo opitati in se še malo nališpati,« pravi Poštica, »vendar sem kdaj pozneje tudi jaz v stanju zakrpati kako družinsko finančno luknjo.«

Bomo videli, če bo res in kako bo to naredila. Videli bomo tudi, kako se bosta sestri bohotili naprej in kako se bosta menili s svojo družino.

Pravljice je za zdaj konec.